

KOMUNIKACIJSKI NAČRT ZA PODROČJE INVAZIVNIH TUJERODNIH VRST ZA OBDOBJE 2023-2027

Naročnik:

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

Tobačna ulica 5

1000 Ljubljana

kontaktna oseba: Mateja Kocjan in Sonja Rozman

Pripravila:

Vesna Stanić

AS, Trženjsko svetovanje in in projektno vodenje, Vesna Stanić, s.p.

Za žago 10

4260 Bled

Bled, november 2022

Kazalo

Uvodna pojasnila	5
A. POGLAVJE: POSNETEK STANJA	6
1. Ključne ugotovitve posnetka stanja o komuniciranju invazivnih tujerodnih vrst	6
2. Kratek povzetek akcijskega načrta.....	7
3. Kaj so invazivne tujerodne vrste (ITV) in kakšno je stanje v Sloveniji?.....	9
4. Desktop analiza medijev, spletnih medijev in družbenih omrežij	12
5. Uporabniška izkušnja aplikacije Invazivke	17
6. Rezultati javnomnenjskih anket.....	17
7. Kratek opis izbranih projektov, ki so se osredotočali na komuniciranje ITV	21
8. Desktop analiza spletnega komuniciranja upravljavcev zavarovanih območij o ITV	23
9. Kako je trenutno organizirano komuniciranje ITV?	28
10.Organizacije, ki so nosilke izvajanja akcijskega načrta	28
11.Ocena regijske pokritosti izvajanja komunikacijskih aktivnosti za omejevanje in odstranjevanje ITV	30
B. POGLAVJE: ORGANIZACIJSKA IN KOMUNIKACIJSKA PRIPOROČILA, CILJNE SKUPINE IN DELEŽNIKI, KOMUNIKACIJSKI CILJI IN KLJUČNA SPOROČILA	31
1. Organizacijska in komunikacijska priporočila.....	31
2. Ciljne skupine in deležniki.....	33
3. Komunikacijski cilji	37
4. Ključna sporočila.....	39
C. POGLAVJE: KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI S ČASOVNICO IN PRIORITETAMI	42
Uvod	42
1. Infrastruktura strateškega komuniciranja	43
2. Letni komunikacijski načrt	45
3. Nacionalna informacijska točka za invazivke	49
4. Spletno komuniciranje in družbeni mediji.....	53
5. Letna strokovna konferenca.....	57
6. Letna komunikacijska konferenca o invazivkah	58
7. Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah.....	59

8. Odzivanje na komunikacijo o invazivkah, ki ni primerna	61
D. PRILOGE	62
1. priloga: Organizacija novinarske konference.....	62
2. priloga: Organizacija dogodkov	63
3. priloga: Upravljanje družbenih omrežij - smernice za uredniško politiko in vzpostavitev Facebook strani: Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah	64
4. priloga: Analiza komunikacijskih aktivnosti	67
5. priloga: Zapisnik delavnice "S sodelovanjem lahko obvladamo vpliv invazivk" za vodje območnih enot Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave.....	68
5. priloga: Zapisnik delavnice "S sodelovanjem lahko obvladamo vpliv invazivk" za deležnike	70

Uporabljene kratice

Akcijski načrt Akcijski načrt za obravnavanje prednostnih poti vnosa in širjenja invazivnih
tujerodnih vrst, ki zadevajo unijo (2022-2027)

ARSO Agencija Republike Slovenije za okolje

DARS Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji

DRSI Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo

DRSV Direkcija Republike Slovenije za vode

ELES ELES, d.o.o.

FURS Finančna uprava Republike Slovenije

GIS Gozdarski inštitut Slovenije

IRSOP Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor

ITV Invazivne tujerodne vrste

KGZ Kmetijsko gozdarski zavodi

KGZS Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

LZS Lovska zveza Slovenije

MGRT Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

MKGP Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

MOP Ministrstvo za okolje in prostor

PZS Planinska zveza Slovenije

SOS Skupnost občin Slovenije

SŽ Slovenske železnice

UVHVVR Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

ZGS Zavod za gozdove Slovenije

ZMOS Zveza občin Slovenije

ZOS Zveza občin Slovenije

ZRSVN Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

ZZRS Zavod za ribištvo Slovenije

Uvodna pojasnila

Komunikacijski načrt za področje tujerodnih invazivnih vrst za obdobje 2023-2027 je nastal na podlagi Akcijskega načrta za obravnavanje prednostnih poti vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo unijo (2022-2027). Priprava komunikacijskega načrta je potekala od 22. junija 2022 do 3. novembra 2022.

Proces priprave komunikacijskega načrta je potekal sukcesivno v skladu s časovnico projektne naloge, ki je priloga komunikacijskemu načrtu:

1. priprava posnetka stanja in predstavitev rezultatov posnetka stanja naročniku
2. priprava organizacijskih in komunikacijskih priporočil, komunikacijskih ciljev, ciljnih skupin in deležnikov, ključnih sporočil in predstavitev naročniku
3. priprava komunikacijskih aktivnosti z opisi nalog
4. priprava in izvedba facilitirane delavnice za vodje območnih enot ZRSVN; priprava zapisnika delavnice
5. priprava in izvedba facilitirane delavnice za izvajalce Akcijskega načrta; priprava zapisnika delavnice
6. priprava komunikacijskih aktivnosti s časovnico in prioriteta

V projektni nalogi Komunikacijski načrt za področje tujerodnih invazivnih vrst za obdobje 2023-2027 so bili vključeni deležniki na dveh delavnicah. Prva je potekala 19. septembra 2022 z vodji območnih enot ZRSVN, druga pa z izvajalci Akcijskega načrta 26. septembra 2022. Naročniku je izvajalka predala prezentacije in zapisnike delavnic 10. oktobra 2022 po elektronski pošti.

Arhiv do materialov, ki so nastali v projektni nalogi, hrani izvajalka in je na zahtevo dostopen pri izvajalki 5 let od končanja projekta.

Komunikacijski načrt opredeljuje vsebinski okvir, ki bo tudi v pomoč za pripravo in izvajanje projektov, ki naslavlajo problematiko ITV. Za izvajanje aktivnosti po komunikacijskem načrtu izvajalci potrebujejo namenska sredstva.

A. POGLAVJE: POSNETEK STANJA

1. Ključne ugotovitve posnetka stanja o komuniciranju invazivnih tujerodnih vrst

Projektno in sistemsko komuniciranje

1. Komuniciranje invazivnih tujerodnih vrst v največji meri poteka v sklopu različnih projektov, pri čemer se vsebina nanaša v osrednjem delu na vrste ITV, način odstranjevanja in vpliv na človeka.
2. V različnih projektih, ki so bili namenjeni izključno ITV ali samo delno, so nastala različna komunikacijska orodja, ki celovito predstavljajo vsebino, vendar jih uporabnik (kot fizična ali pravna oseba) težko najde, ker v iskalniku Google rangirajo na 2. ali 3. strani med ponujenimi zadetki.
3. Publiciteta o ITV se v večjem delu nanaša na projekte, posamezne vrste in projektna območja odstranjevanja ITV.

Pojavnost invazivnih tujerodnih vrst v medijih

4. Posnetek stanja kaže, da se tujerodne invazivne rastlinske vrste bistveno pogosteje pojavljajo v komuniciranju (medijska publiciteta, splet, družbena omrežja) kot tujerodne invazivne živalske vrste.
5. Publiciteta v medijih je najpogostejša v pomladnih in poletnih mesecih.
6. Na spletnih mestih inštitucij, ki se ukvarjajo z ITV, se uporabljajo različna ključna sporočila. Malo je foto in video materiala za prikaz izgleda vrst in načina odstranjevanja.
7. Na družbenih omrežjih se ITV pojavljajo bistveno redkeje, kot v klasičnih medijih.
8. Odzivi na družbenih omrežjih kažejo, da uporabniki v visokem deležu zastavljajo vprašanja, kako prepoznati ITV, kako jih odstranjevati, na koga se obrniti za izvedbo del in ali so nevarne za zdravje.
9. V medijskih objavah in objavah na družbenih omrežjih se nekatere vrste bistveno pogosteje pojavljajo kot druge (npr. vrste dresnikov, ambrozija, ipd.). Medtem ko pri živalskih vrstah je razlage o posamezni vrsti manj in vsebine ne vključujejo vsebin o odstranjevanju, temveč je fokus na preprečevanju vnosa v naravo.

Rastlinske in živalske tujerodne invazivne vrste v komuniciranju

10. Ni vzpostavljenega enotnega poimenovanja za ITV (invazivne tujerodne vrste, invazivke, tujerodne vrste, invazivne vrste).
11. Ni enotno vzpostavljenega uradnega vira za različne vrste uporabnikov (inštitucije, pravne osebe, izvajalci del, fizične osebe).
12. V komunikacijskih sporočilih je razvidno, da se ITV ne povezujejo z drugimi področji varstva narave (npr. zavarovanimi vrstami).

13. Velika razlika je v odzivih uporabnikov na družbenih omrežjih glede invazivnih tujerodnih rastlin in živali: na rastline so odzivi v smislu nevarnosti, medtem ko pri živalih je manjše zavedanje o njihovi nevarnosti za ljudi (večja všečnost živali kot rastlin).

V posnetek stanja smo po dogovoru in potrditvi naročnika vključili naslednja področja:

1. Kaj so invazivne tujerodne vrste (ITV) in kakšno je stanje v Sloveniji?
2. Analiza medijev, spletnih medijev in družbenih omrežij
3. Uporabniška izkušnja aplikacije Invazivke
4. Povzetek rezultatov javnomnenjski raziskav (LIFE Artemis, Thuja 1, Thuja 2 in LIFE-IP NATURA.SI)
5. Kratek opis izbranih projektov, ki vključujejo komuniciranje ITV
6. Kako je trenutno organizirano komuniciranje ITV?
7. Kratek povzetek akcijskega načrta
8. Organizacije, ki so nosilke izvajanja akcijskega načrta
9. Ocena regijske pokritosti izvajanja aktivnosti za omejevanje in odstranjevanje ITV

2. Kratek povzetek akcijskega načrta

Z Akcijskim načrtom za obravnavanje prednostnih poti vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo (2022 – 2027) (v nadaljnjem besedilu: Akcijski načrt) opredeljujemo cilje in aktivnosti za obravnavanje treh navedenih prednostnih poti vnosa.

Z obvladovanjem ITV zmanjšujemo ali preprečujemo njihove negativne vplive, s tem pa pripomoremo tudi k doseganju ciljev Direktive Sveta 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst. na treh sklopih ukrepov: preprečevanju vnosa in širjenja ITV, zgodnjem odkrivanju in hitri odstranitvi ter obvladovanju močno razširjenih ITV.

Drugi odstavek Uredbe št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst določa, da mora vsaka država članica v treh letih od sprejetja seznama Unije pripraviti in izvajati enoten akcijski načrt. Akcijski načrti vsebujejo zlasti ukrepe, ki temeljijo na analizi stroškov in koristi. Namenjeni so ozaveščanju, zmanjšanju kontaminacije blaga, proizvodov, vozil in opreme z osebki ITV.

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN) je na podlagi 13. člena Uredbe 1143/2014 izdelal dokument: Določitev prednostnih poti nenamernega vnosa in širjenja ITV, ki zadevajo Unijo. V njem je predlagana priprava akcijskih načrtov na najpomembnejše prednostne poti vnosa (naravna razpršitev, za okrasne namene, ki niso vrtnarstvo, hišne živali/akvarijske vrste/terarijske vrste).

Konvencija o biološki raznovrstnosti v osnovi določa osnovne kategorije poti vnosa ITV, in sicer: izpustitev v naravo, pobeg iz zaprtega prostora, transport-onesnaževalno, transport-slepi potnik, koridor in spontano širjenje.

Uredbo 1143/2014, ki vsem članicam EU določa pripravo in izvajanje akcijskega načrta, podpirajo še nacionalna zakonodaja: npr. Zakon o ohranjanju narave, zakoni, ki se navezujejo neposredno na prostoživeče rastlinske in živalske vrste, ter akti o zavarovanih območjih.

Prednostne poti vnosa in širjenja v Sloveniji

- Osnovne kategorije poti vnosa ITV: izpustitev v naravo, pobeg iz zaprtega prostora, transport - onesnaževalno, transport - slepi potnik, koridor, spontano širjenje.
- Podkategorije osnovnih kategorij v prilogi 8 akcijskega načrta.
- Prednostne poti akcijskega načrta: spontano širjenje, za okrasne namene ki niso vrtnarstvo, hišne živali/ akvarijske vrste/ terarijske vrste (opisi na strani 5 in 6).

Cilji akcijskega načrta

Določeni so strateški in operativni cilji in aktivnosti za njihovo doseganje ter časovnica za doseganje posameznih mejnikov. V povzetku navajamo strateške cilje – za komuniciranje je pomembna tudi obravnava operativnih ciljev.

Spontano širjenje – strateški cilj: omejeno ali preprečeno širjenje ITV, ki so v Sloveniji že prisotne, in omenjeno ali preprečeno širjenje ITV iz sosednjih držav, ki jih v Sloveniji še ni, in posledično ohranjeni ogrožene vrste in habitatni tipi, ki so zaradi ITV najbolj ogroženi, prednostno na zavarovanih območjih Natura 2000 in drugih naravovarstvenih pomembnih območjih.

Za okrasne namene, ki niso vrtnarstvo – strateški cilj: preprečen vnos in širjenje invazivnih tujerodnih rastlin z vrstov, iz parkov, ribnikov ter z drugih javnih zelenih površin v naravo in posledično ohranjeni vrste in habitatni tip, ki so zaradi ITV najbolj ogroženi, prednostno na zavarovanih območjih, območjih Nature 2000 in drugih naravovarstveno pomembnih območjih.

Hišne živali/akvarijske vrste/terarijske vrste –strateški cilj: preprečen vnos in širjenje ITV hišnih živali/akvarijskih/terarijskih vrst (vključno z živo hrano za take vrste) in posledično ohranjeni vrste in habitatni tip, ki so zaradi ITV najbolj ogroženi, prednostno na zavarovanih območjih, območjih Nature 2000 in drugih naravovarstveno pomembnih območjih.

Akcijski načrt določa tudi, da je potrebna priprava celovitega komunikacijskega načrta, ki bo omogočil doseganje strateškega in vseh operativnih ciljev, zagotovitev njihovega izvajanja in preverjanje učinkovitosti.

3. Kaj so invazivne tujerodne vrste (ITV) in kakšno je stanje v Sloveniji?

Kratek opis povzemamo s [spletnega mesta Ministrstva za okolje in prostor](#). Invazivne tujerodne vrste (ITV) rastlin in živali z ustatitvijo ogrožajo biotsko raznovrstnost (ekosisteme, habitate ali vrste) in lahko tudi negativno vplivajo na zdravje ljudi, kmetijstvo in gospodarstvo. ITV se lahko razširijo same z območij, kjer so že prisotne, ali pa jih razširijo ljudje (namerno ali nenamerno) s svojim ravnanjem. Rastlinske ITV najpogosteje rastejo ob cestah, železnicah, gradbiščih, zapuščenih vrtovih in njivah ter ob rekah in potokih.

Namerno smo ljudje naselili vrste predvsem zaradi lova, ribolova in kot okrasne rastline v vrtovih ali živali v ribnikih. Nenamerno pa jih prenašamo s semeni, rastlinami, plodovi iz drugih držav (vozila, obleka), z balastno vodo v ladjah. Nekatere so pobegnile z živalskih farm, nekatere smo izpustili iz akvarijev ali terarijev. Tveganje se hitro povečuje zaradi naraščajoče globalne trgovine, transporta, turizma, splošne mobilnosti in podnebnih sprememb.

Pri opazanju vrste si lahko pomagamo s spletnim programom ali mobilno aplikacijo (operacijski sistem android in iOS) [Invazivke](#). Prek tega Sistema lahko sporočimo ITV vrsto, lahko pa si jih tudi ogledamo. Informacije o vrstah (fotografije, opisi) in priporočila za odstranjevanje so objavljena tudi [na spletnem mestu MOP](#). Pri odstranjevanju vrst lahko za pomoč vprašamo tudi institucije (prav tako objavljene na spletnem mestu MOP). K omejevanju širjenja ITV lahko prispeva vsak od nas:

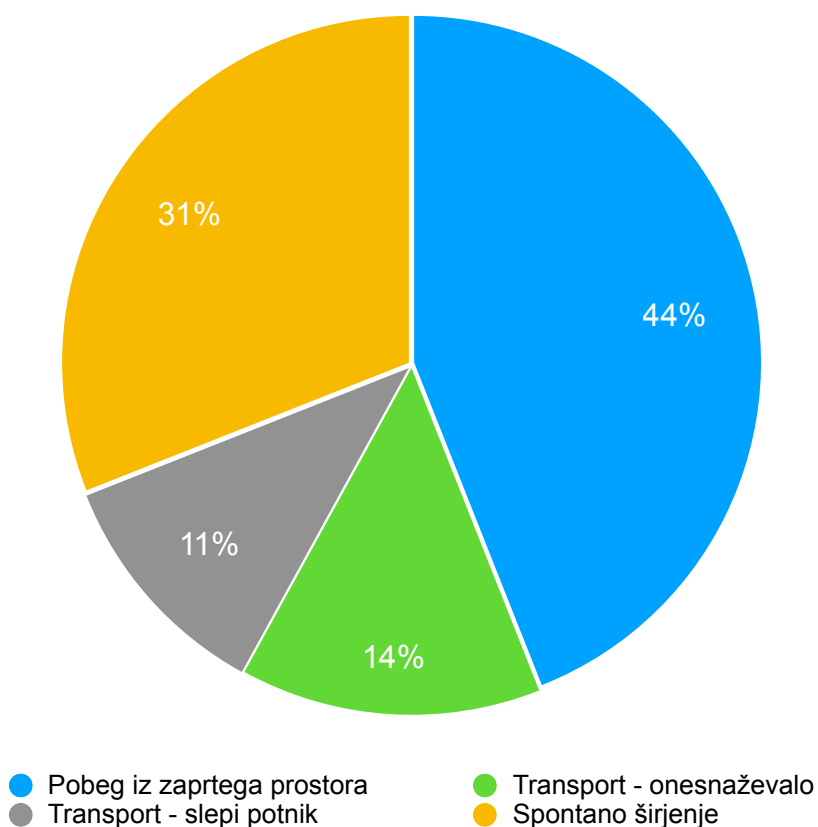
- Pri gradnji ali zemeljskih delih, ko odstranjujemo rastlinstvo, ga čim prej obnovimo s tu sicer prisotnimi vrstami.
- Akvarijskih živali in rastlin ne izpuščajmo v naravo.
- V društvih – na primer hortikulturnih, ljubiteljev akvarijskih živali, turistično-olepševalnih organizirajmo izobraževanje svojih članov o invazivnih tujerodnih vrstah in ravnajmo tako, da bo tveganje kar najmanjše.
- O invazivnih tujerodnih vrstah poučimo tudi svoje prijatelje in sosede.
- Na vrtu invazivne okrasne rastline zamenjajmo z neinvazivnimi.
- [Skrbno ravnajmo z ostanki odstranjenih invazivnih rastlin](#).
- Zemlje in peska z območij, kjer so invazivne tujerodne vrste, ne raznašajmo naokrog.

Poti vnosa invazivnih tujerodnih vrst

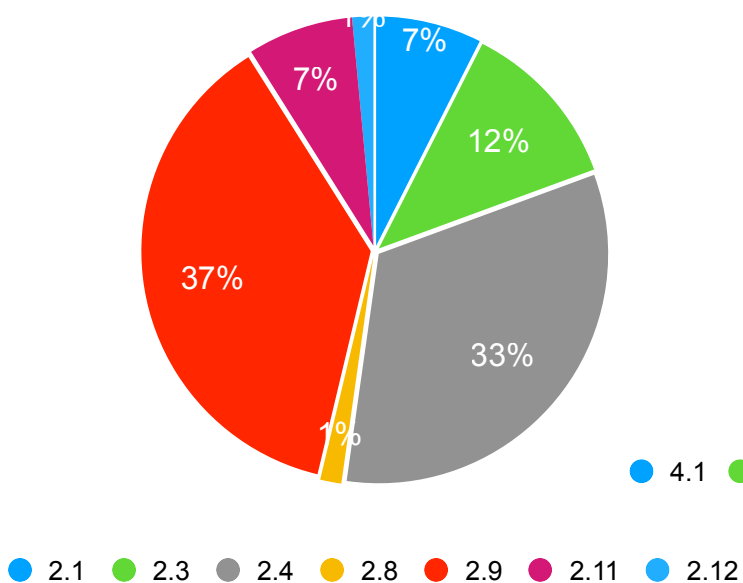
Dokument Poti vnosa ITV je podlaga za pripravo akcijskega načrta, kjer so se osredotočili na analizo in določitev nenamernih prednopstnih poti vnosa. V analizi so skupaj obravnavali 66 ITV iz seznamov izvedenih uredb EU.

Znotraj kategorije 2. Pobeg iz zaprtega prostora (Slika 2) izrazito izstopata podkategoriji poti 2.9 Za okrasne namene, ki niso vrtnarstvo, in 2.4 Hišne živali/akvarijske vrste/terarijske vrste (vključno z živo hrano za take vrste), katerima skupaj pripade kar 70 % točk. Pri tem so h kategoriji 2.9 prispevale izključno rastline, pri kategoriji 2.4. pa nekoliko večji delež pripada živalim.

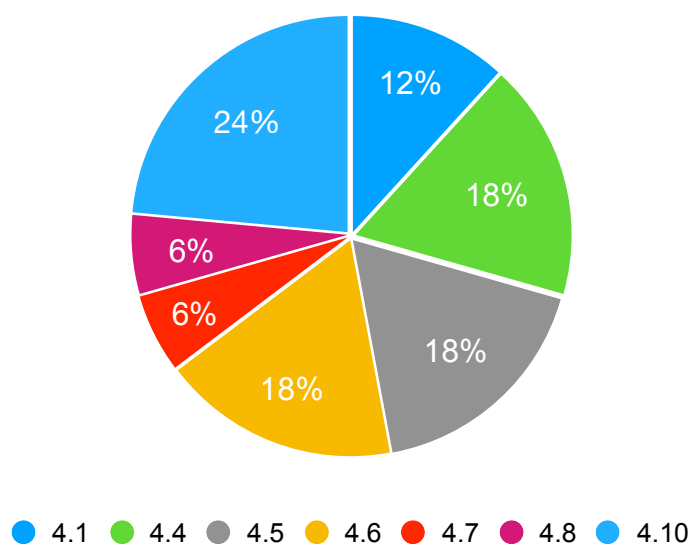
Graf 1: Prikaz deležev glavnih kategorij poti vnosa širjenja invazivnih tujerodnih vrst

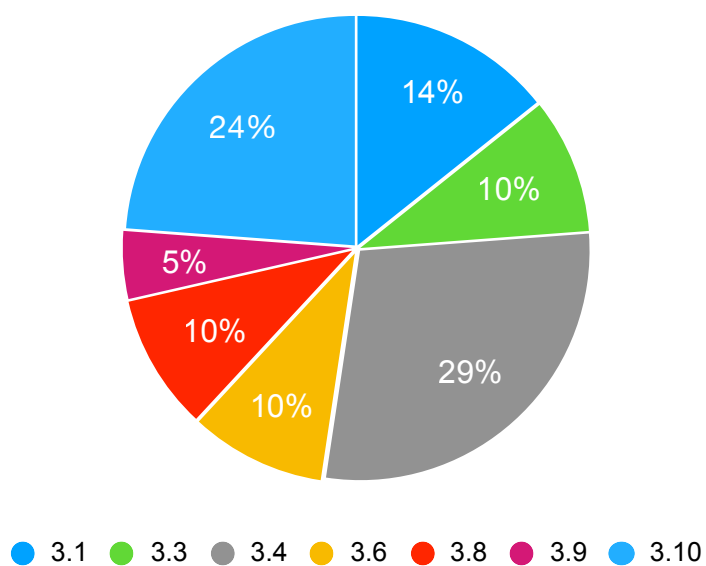
Graf 2: Pobeg iz zaprtega prostora

Graf 4: Transport - slepi potnik

Graf 3: Transport - onesnaževalo

4. Desktop analiza medijev, spletnih medijev in družbenih omrežij

Uporabljena metodologija: MCF Data-Driven Attribution methodology (vključno z uporabo modelov Explorer, primerjalnih orodij in analize donosnosti investicije).

Desktop analiza medijev, spletnih medijev in družbenih omrežij je pripravljena na podlagi analize sekundarnih virov v iskalniku z največjim deležem v Sloveniji (Google Search; 95,46 %¹) z dostopom prek brskalnika z največjim deležem v Sloveniji (Google Chrome; 65,5 %²). Desktop analiza medijev in spletnih medijev se izvaja z opredeljeno lokacijo (Slovenija) in brez opredeljenih naslednjih kazalnikov: starostna skupina, podatkovni filtri in nastavitve.

Desktop analiza družbenih omrežij se izvaja dvostopenjsko: 1. stopnja: analiza sekundarnih virov v iskalniku prek brskalnika pod enakimi pogoji kot pri desktop analizi medijev in spletnih medijev; 2. stopnja: analiza primarnih virov v posameznem družbenem omrežju s polnim dostopom in predhodno sprejetimi dostopi do zaprtih vsebin Facebook skupin. Ne vključuje vsebin zaprtih osebnih profilov družbenih omrežij Facebook in Instagram.

Analiza medijev

Analiza vključuje desktop analizo za dve ključni gesli: "invazivke" in "invazivne tujerodne vrste," ki je bila izvedena v obdobju od 27. junija do 22. julija 2022 za obdobje od 26. 9. 2017 do 1. 7. 2022 in analizo medijskih objav v projektu LIFE Artemis na podlagi prejetega seznama objav.

Razlike med objavami, novicami in videi o živalskih in rastlinskih invazivnih tujerodnih vrstah

Tematike poročanja o rastlinskih ITV:

- Kje rastejo?
- Kako vplivajo na človekovo zdravje?
- Kako se širijo?
- Ali so užitne ali strupene?
- Kako jih odstranjujemo?

¹ Vir: statcounter.com, 1. 7. 2022

² Vir: statcounter.com, 1. 7. 2022

Tematike poročanja o živalskih ITV:

- Kje se nahajajo?
- Ali je vzrok za njih namerno ali nenamerno naseljevanje?
- Ozaveščanje ljudi, da ne spuščajo v okolje živali iz akvarijev in terarijev.
- Hitro se razmnožujejo, ker nimajo naravnih sovražnikov.
- V objavah se običajno pojavljajo fotografije za primerjavo z domorodnimi vrstami.

Desktop analiza objav z gesli invazivke in invazivne tujerodne vrste v iskalniku Google

Desktop analiza gesel invazivke in invazivne tujerodne vrste v iskalniku Google je bila izvedena v obdobju od 26. 9. 2017 do 1. 7. 2022. in vključuje skupno 57 objav.³

Invazivke	• Prvi zadetek: invazivke.si • Predlagano: invazivke v Sloveniji, Artemis invazivke, MOP invazivke, tujerodne invazivke • Sorodna iskanja: tujerodne vrste wikipedija, invazivne vrste v Sloveniji, terenski priročnik za prepoznavanje invazivnih tujerodnih vrst, invazivne vrste, invazivne rastline seznam, invazivne tujerodne vrste, tujerodne vrste v Sloveniji, ruderalna rastišča • Večina objav: novice na Facebooku, spletnih straneh občin; večinoma povezane s projektom LIFE Artemis, seznamom invazivk, občino Ljubljana, Krajskim parkom Goričko, Planinsko zvezo Slovenije, Wikipedijo • https://www.zdravgozd.si/nvg/prispevek.aspx?idzapis=10-6
Število zadetkov	18
Invazivne tujerodne vrste	• Prvi zadetek: www.tujerodne-vrste.info • Predlagano: invazivne tujerodne vrste rastlin, invazivna tujerodna vrsta, tujerodne invazivne rastlinske vrste ob reki Ljubljanici, tujerodne vrste invazivne rastline • Sorodna iskanja: invazivne rastline seznam, invazivne vrste, invazivni živali v Sloveniji, invazivne vrste živali, tujerodne vrste Wikipedija, tujerodne vrste v Sloveniji, tujerodne vrste, invazivne tujerodne živali • Povezave so do različnih spletnih strani povezanih s projektom LIFE Artemis, MOP, seznamom invazivk, občino Ljubljana, Parkom Goričko, Planinsko zvezo Slovenije, Wikipedijo
Število zadetkov	24

³ Vir: Google News, gesli invazivke in invazivne tujerodne vrste, v obdobju od 26. 9. 2017 do 1. 7. 2022.

Ključne ugotovitve desktop analize gesel invazivke in invazivne tujerodne vrste

- ITV imajo v primerjavi z geslom invazivke več zadetkov.
- Ob iskanju gesel nas rezultati vodijo na različne spletne strani istih avtorjev / urednikov.
- Med viri informacij na državni ravni je poleg projektov najpogostejša usmeritev na MOP.

Medijska analiza poročanja o invazivkah in invazivnih tujerodnih vrstah

Teme medijskih objav	Tematike: • Odstranjevanje invazivk • Invazivke lahko negativno vplivajo na zdravje • Užitne invazivke • Načini odstranjevanja ITV • Kako se pripraviti za odstranjevanje? • Zadnjo objavo smo zabeležili 25. julija 2022. • V enem letu (od julija 2021 do julija 2022) se pojavi 13 novic, v letih prej (do 2019) pa jih je manj. • V objavah ni omenjenih projektov. • Komentarjev ob objavah ni. • V eni izmed objav se pojavi, da je japonski dresnik koristen vsiljivec (https://old.delo.si/novice/okolje/japonski-dresnik-koristen-vsiljivec.html)
Število objav	

Pojavljanje ITV v času trajanja projekta LIFE Artemis v medijih

- V času projekta LIFE Artemis se je v spletnih medijih pojavilo 236 objav, v radijskih in televizijskih medijih 75 objav in v tiskanih medijih 186 objav.
- Največ objav se pojavlja v spletnih medijih, ki imajo tudi največji doseg.
- Tematike: Invazivke na poti, razmnoževanje, kako jih odstraniti, osnovni podatki o ITV, vzrok širjenja, zakaj so nevarne.
- V naslovih objav se geslo invazivka pojavi v 39 objavah, invazivna tujerodna vrsta v 30 objavah, invazivna vrsta v 12 objavah in tujerodna vrsta v 54 objavah.

Ključne ugotovitve medijske analize gesel invazivke in invazivne tujerodne vrste:

- Besedo invazivka najpogosteje uporabljajo pri naslovih člankov, invazivna tujerodna vrsta pa se večkrat pojavlja znotraj besedil.
- Prispevki, ki vsebujejo invazivka ali invazivna tujerodna vrsta, najpogosteje vsebujejo tematike načinov odstranjevanja in vplive na zdravje.
- Prispevki se najpogosteje pojavljajo v pomladnih in poletnih mesecih.

Analiza družbenih medijev

Analiza družbenih medijev vključuje objave v slovenskem jeziku na družbenih omrežjih Facebook, Instagram in YouTube.

Facebook

Geslo invazivke:

- Zadetki za to geslo so večinoma v angleškem jeziku.
- Objave vsebujejo teme o invazivnih polžih, vevericah, ribah in rakah. Objav o rastlinskih vrstah je malo.
- Sorodna iskanja: #invasive, invasive tv, invasive meaning, invasive mammary carcinoma, invasive carcinoma, invasive moth.

Geslo invazivne tujerodne vrste:

- Zadnja objava: 25. julij 2022, na profilu Pivška presihajoča jezera.
- Objave se pojavljajo nekajkrat letno, med njimi se največkrat pojavijo rastlinske vrste.
- Od živalskih vrst se pojavi samo objava o rakah, uporabnika Živim z Naturo 2000. Objavili so slike raka koščaka (domorodni) in rakla trnavca (invazivni). Ljudi je zanimalo, kako je rak prišel v naše vodotoke. Trije uporabniki so tudi delili slike rakov ob objavi, da bi jim pomagali z identifikacijo vrste.
- 9. julija 2022 je Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib organiziral akcijo odstranjevanja deteljnostne rudbekije v naravnem rezervatu Mali rožnik.
- Objava Pivških presihajočih jezer: <https://www.facebook.com/pivskajezera/posts/pfbid031hPg2BDk42TJ4DtVpSrjA8Juc9vBE219min3TB41mduRGKyY7UjUFso7MnhECLAQI>

Ključne ugotovitve:

- Objave so iz let 2020, 2021 in 2022. Imajo od 3 do 20 všečkov, 2 objavi izstopata s 55 in z 58 všečki. V enem letu (od julija 2021 do julija 2022) je 8 objav o ITV.
- Komentariji, ki se pojavljajo pod objavami, so večinoma vprašanja. Ljudi je najpogosteje zanimalo: Koliko je ITV?; Ali res obstajajo skupine ljudi, ki odstranjujejo ITV?; Kam se odlaga ITV, ko jih odstranijo?; Ali se ITV odstranjujejo samo na državnih zemljiščih ali tudi na zasebnih in ali se za odstranjevanje pridobijo soglasja lastnikov zemljišč?; Kako se uredijo brežine rek po odstranitvi dresnika?

Instagram

- Ključnik #invazivke ima 24 objav, poleg tega pa predlaga še #invazivkezelesek, ki ima dve objavi in nista v povezavi s tematiko ITV.

- Ključniki, ki se še pojavljajo v objavah so: #tujerodnevrste, 16 objav; #tujerodnerastline, 11 objav; #tujerodneinvazivnevrste, 4 objave.
- Vse objave so o rastlinskih ITV, razen ena, ki govori o želvah iz akvarijev in terarijev, zakaj so invazivne.

Ključne ugotovitve:

- Na Instagramu je bistveno manj uporabnikov v primerjavi s Facebookom, tudi interakcije s takimi objavami so manjšestevilčne.
- O invazivnih tujerodnih živalskih vrstah je zelo malo objav v primerjavi z rastlinskimi vrstami.
- Na instagramu je 8 objav v 1-letnem obdobju (od julija 2021 do julija 2022). Objave nimajo komentarjev.
- Tamatike objav informirajo o ITV in imajo priložene tudi fotografije.
- Glede na dinamiko družbenih omrežij lahko ugotovimo, da gre za izjemno nizko število objav o ITV.

Youtube

- Pri geslih invazivke in invazivne tujerodne vrste dobimo 20 zadetkov videoposnetkov, ki imajo od 100 do 2.400 ogledov.
- YouTube kanali, ki objavljajo: LIFE Arthemis, Kozjanskoinfo, Triglavski narodni park, Mreža za podeželje
- Največ ogledov ima video uporabnika LIFE Artemis z naslovom Invazivke na poti. Film je nastal v okviru projekta in pripoveduje zgodbo o ITV. O vrstah, ki so že pri nas in povzročajo vse večjo okoljsko škodo in pa tudi o novih tujerodnih vrstah, ki so šele v zgodnji fazi širjenja. Ljudi želijo skozi film ozavestiti, kako lahko sami prispevajo k zgodnjem ozaveščanju o teh vrstah.

Ključne ugotovitve:

- Vsi video posnetki so dolgi od 2 do 5 minut, z izjemo videa uporabnika LIFE Artemis: Invazivke na poti.
- Video posnetki zajemajo prikaze in opise rastlin, razstavo Invazivke na poti in ozaveščanje o ITV. Večina zajema njihove opise in primerjavo z domačimi vrstami.

Videi:

<https://youtu.be/pbLCEq11pVA>

<https://youtu.be/qzHrtvJNGPM>

<https://youtu.be/eA7QbslyWzg>

<https://youtu.be/6W-m1vBMnq0>

Twiter

- Vse najdene objave so z računov LIFE Artemis, Zavod za gozdove Slovenije in Radio SI.
- Zadnja objava je bila 31. marca 2020.
- Teme v objavah so: spodbujanje uporabe aplikacije, predstavitve za širšo javnost, ozaveščanje ljudi in kaj se je dogajalo v projektu LIFE Artemis

5. Uporabniška izkušnja aplikacije Invazivke

Aplikacija Invazivke je na voljo v spletni obliki in za prenosne naprave z operacijskim sistemom Android. Aplikacija je del javnega informacijskega sistema za zbiranje podatkov o invazivnih tujerodnih vrstah. Povezuje več informacijskih sistemov, ki že zbirajo podatke o invazivnih tujerodnih vrstah v Sloveniji. Pri sporočanju najdb invazivnih tujerodnih vrst lahko sodeluje kdorkoli.

- V aplikacijo ni mogoče dostopati brez registracije, pri kateri je potrebno vnesti: ime, priimek, telefon in elektronski naslov. Za nadaljevanje morajo biti izpolnjeni vsi podatki, na koncu pa lahko označimo, da ostanemo anonimni uporabniki.
- Pri prijavi v aplikacijo je potrebno počakati nekaj minut, da se naložijo vsi podatki. Aplikacija je bila nazadnje tehnično posodobljena 14. 10. 2020.
- Nove najdbe ni težko dodati, v aplikaciji pa si lahko ogledate tudi fotografije invazivk drugih uporabnikov.
- Zemljevid ni oblikovan po ekranu telefona, zato je njegova uporaba zelo težka. Ikone v aplikacijah nimajo nobenega opisa, zato je potrebno nekaj poskusov, da uporabnik ugotovi, kako delujejo.

6. Rezultati javnomnenjskih anket

Rezultati prve javnomnenjske raziskave projekta LIFE Artemis

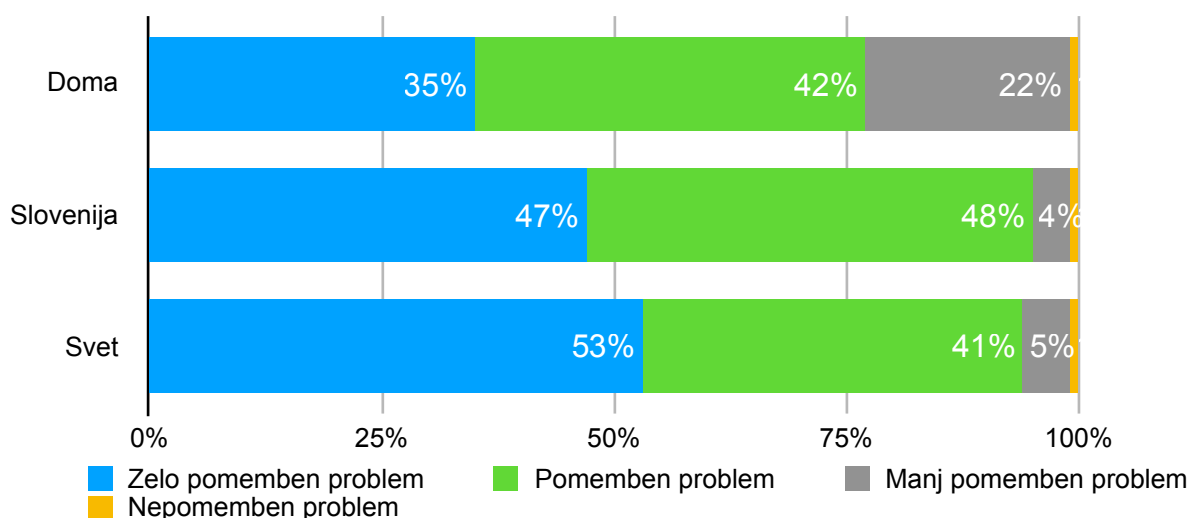
Javnomnenjska raziskava je bila izvedena leta 2017 z namenom pridobivanja informacij o zaznavi ITV. Na vprašalnik javnomnenjske raziskave je odgovorilo 953 ljudi, od tega 276 na razširjeni vprašalnik. Zajeli so štiri tematska področja:

- Ozaveščenost o problematiki ITV
- Raven znanja in sposobnost prepoznavanja najbolj relevantnih ITV v Sloveniji
- Prepoznavanje ukrepov nadzora in izkoreninjanja ter težave, ki se ob tem lahko pojavijo
- Podpora javnosti različnim ukrepom nadzora in izkoreninjanja

Tabela 1: Deleži odgovorov glede zaznavanja vplivov invazivnih tujerodnih vrst po sklopih.

1. Vpliv na gozdove	
----------------------------	--

Graf 5: Odgovori anketirancev na vprašanje "Kako pomemben problem predstavljajo invazivne tujerodne vrste?"

Izrivanje domačih rastlinskih vrst	74%
Razraščanje v gozdu	64%
Upočasnjena ali zavrta rast drevj	57%
Sušenje in odmiranje drevja v gozdu	53%
Nobenega od teh	3%
2. Vpliv na podobo krajine	
Izrivanje domačih vrst	82%
Razraščanje na neobdelanih površinah	62%
Spreminjanje podobe krajine	57%
Pojavljanje na domačih vrtovih	56%
Nobenega od teh	2%
3. Vpliv na gospodarstvo	
Razraščanje po kmetijskih površinah	77%
Hitra razrast invazivnih tujerodnih vrst ob infrastrukturi (npr. avtoceste, železnica)	61%
Na nekaterih invazivnih tujerodnih vrstah se pasejo čebele	38%
Vrste za prehrano ljudi	29%
Nobenega od teh	3%
4. Vpliv na človekovo počutje	
Povzročanje alergijskih reakcij	82%
Poškodbe; npr. piki	66%

Nove (uporabljene) vrste v okolju	30%
Nove vonjave	25%
Nobenega od teh	2%

Povzetek rezultatov

- Na vprašanje, kako pomembni so okoljski problemi, je večina odgovorila s precej pomembno ali zelo pomembno. Onesnaževanje, izguba življenjskih okolij, izumiranje vrst in okoljske nesreče pa največ anketiranih ocenjuje kot zelo pomembne.
- Več kot tri četrtine anketirancev je že slišalo za pojem tujerodna vrsta. Od tega jih je 62,3 % podalo ustrezno razlago izraza 25,2 % pa le delno. Ali so ITV problem, je 83 % anketiranih odgovorilo da. Anketiranci ocenjujejo, da je problem večji v svetu kot v Sloveniji in pri njih doma.
- Pri vplivih na gozdove in podobo krajine je največ anketirancev opredelilo kot problem izrivljanje domačih vrst in razraščanje ITV.
- Ali ste že imeli nevšečnosti zaradi ITV, je več kot tri četrtine anketirancev odgovorilo z da. Tisti, ki so odgovorili z ne, jih je tretjina označila, da bodo v prihodnosti imeli možnost težav.
- Izkušnje glede odstranjevanja ITV so deljene; je 49 % jih je že slišalo za tovrstne aktivnosti v Sloveniji, 51 % pa ne.
- Katere vrste se je odstranjevalo, je največ anketirancev prepoznalo odstranjevanje pelinolistne ambrozije in japonskega dresnika.
- Pri prepoznavanju fotografij je bilo najbolj pogosto pelinolistna ambrozija, japonski dresnik in zlata rozga.
- Najpogostejši vir informacij o invazivnih tujerodnih vrstah je po mnenju anketirancev televizija, malo manj pogosto uporabljajo internet, 15 % anketirancev je odgovorilo, da so informacije prejeli neposredno od drugih ljudi.
- 97,5 % anketirancev podpira vzpostavitev sistema zgodnjega obveščanja in hitrega odzivanja. Večina (96 %) bi bila pripravljena ITV na svojem zemljišču tudi odstraniti in sporočiti najdbe ITV.
- Pri odstranjevanju najbolj podpirajo izkopavanja, najmanj pa uporabo herbicidov.

Rezultati druge javnomnenjske raziskave projekta LIFE Artemis

Druga javnomnenjska raziskava projekta LIFE Artemis je bila izvedena leta 2018. Anketiranih je bilo 515 ljudi, od tega so 503 sodelovali že pri prvem anketiranju. Vprašalnik je bil zasnovan enako kot pri prvem.

- Anketiranci so še vedno menili, da so ITV še vedno najmanj pomemben okoljski problem. Delež tistih, ki mislijo, da so problem, pa se je v primerjavi s prejšnjo anketo povečal.
- Rahlo se je povečal delež tistih, ki so že imeli problem z ITV.

- Močno se je povečal delež tistih, ki so že slišali za akcije odstranjevanja in so poznali tudi vrsto.
- Izboljšalo se je prepoznavanje ITV na fotografijah, delež pravih identifikacij se je povečal pri vseh vrstah.
- Najpomembnejši vir informacij o ITV je še vedno televizija, sledi ji internet.
- Podpora ustanovitvi sistema ZOHO je še vedno izjemno močna, saj praktično vsi anketiranci želijo, da se predlog uresniči.
- Visoka je tudi izražena pripravljenost za odstranitev ITV na zemljiščih anketirancev. Anketiranci vse izbrane ITV opazijo pogosteje, razen kostanjeve šiškarice in jesenovega ožiga, kjer je stopnja enaka, pri storževi listonožki pa celo nižja.
- Večji je tudi delež tistih, ki so ITV že opazili in rahlo je večji tudi delež tistih, ki so najdbo tudi nekemu sporočili, vendar je teh posameznikov še vedno relativno malo – največ na spletnih straneh in družbenih omrežjih.

Rezultati tretje javnomnenjske raziskave projekta LIFE Artemis

Tretja javnomnenjska raziskava projekta LIFE Artemis je bila izvedena v letu 2020. Anketirali so 522 ljudi, od tega jih je bilo 436 vključenih v prvo anketiranje. Vprašalnik je bil zasnovan enako kot pri prvih dveh anketiranjih.

- Poznavanje izraza ITV je še vedno na visoki ravni, več kot 90 %.
- ITV ostajajo najmanj pomemben med vsemi naštetimi izzivi varstva okolja.
- Več anketirancev je imelo težave z ITV, vedno manj pa jih verjame, da v prihodnje z njimi ne bodo imeli težav.
- Seznanjenost z imeni ITV se je močno povečala, z izjemo pelinolistne ambrozije, za katero je že v prvem anketiranju slišala večina ljudi.
- Na fotografijah so največkrat pravilno identificirali storžovo listonožko, najmanjkrat pa japonski dresnik.
- Visoka ostaja podpora anketirancev, da bi ITV iz svojih zemljišč odstranjevali sami.
- Pri podpori ukrepom za nadzor nad ITV imajo še vedno najvišjo podporo manj smrtonosni ukrepi (sterilizacija), oziroma pri rastlinskih vrstah izkopavanje, košnja ali posek, saj so bolj varne za ljudi.

Javnomnenjska raziskava LIFE-IP NATURA.SI

- V projektu LIFE-IP NATURA.SI so v letu 2019 izvedli raziskavo javnega mnenja o odnosu javnosti do Nature 2000 v Sloveniji.
- V javnomnenjski raziskavi v poglavju vsebinske statistike 2.9 Pripravljenost za varovanje narave vključuje ITV: Velika večina anketirancev bi bila pripravljena za varovanje narave izogniti se obisku določenega območja, ker so tam mirne cone za divje živali (89,8 %), prilagoditi gnojenje (85,9 %), **odstraniti invazivno tujerodno vrsto (83,9 %)**, ne sekati v delu gozda ali določenih dreves, če so ali bi bili lastniki gozdov (81,9 %), prilagoditi košnjo

travnika samo na določeno obdobje (79,4 %) in postaviti ograjo za varovanje pred divjimi živali (77,7 %).

7. Kratek opis izbranih projektov, ki so se osredotočali na komuniciranje ITV

Projekte smo izbrali na podlagi izhodišč naročnika in tistih, ki se primarno ukvarjajo s komuniciranjem ITV.

Projekt Thuja (od septembra 2008 do decembra 2009)

- V Sloveniji se število ITV hitro povečuje, veliko se jih širi tudi v naravna okolja.
- Projekt se je osredotočal na informiranje o ITV.
- Osrednji cilj projekta Thuja je bil povečati osveščenost različnih ciljnih skupin o negativnih vplivih invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost.
- V okviru tega projekta so izdelali spletno stran, na kateri so v Zavodu Symbiosis ustvarili celovit pregled področja tujerodnih vrst. V projektu Thuja so tudi objavili prve publikacije o tujerodnih vrstah v slovenskem jeziku ter pripravili potujočo razstavo. Organizirali so tudi prvi posvet o problematiki tujerodnih vrst v Sloveniji.
- V okviru projekta je nastala poljudna brošura Ubežnice z vrtov: https://tujerodne-vrste.info/wp-content/uploads/2018/01/Projekt_Thuja_Ubeznice_z_vrtov_ponatis_2012.pdf

Projekt Thuja: Tujerodne vrste, Priročnik za naravovarstvenike

Priročnik je nastal kot učni pripomoček za tečaje naravovarstvenih nadzornikov, ki so jih organizirali septembra 2009 v projektu Thuja. Publikacija je prvo strokovno gradivo o ITV v slovenskem jeziku. Priročnik zajema splošen opis, kaj ITV so, ITV v Sloveniji, ravnanje z ITV in slovarček za lažjo razlago različnih pojmov.

Povzemamo nekaj pomembnih ugotovitev iz priročnika:

- Za vnašanje tujerodnih vrst je vedno kriv človek, namerno ali nenamerno.
- Ozaveščanje ljudi je pomemben element preventivnega delovanja.
- Vplive ITV na okolje je težko predstaviti javnosti, saj njihovi vplivi na okolje niso vedno očitni. Ponavadi gre za zapletene medvrstne odnose in posredne vplive ITV. Predvsem okrasne rastline, ki so pobegnile v naravo, s svojim lepim videzom odvrčajo pozornost od resnih negativnih vplivov na domorodne rastline.
- Ozaveščanje o tujerodnih vrstah lahko izvajamo na več ravneh. Lahko ozaveščamo tiste skupine ljudi, ki s svojim delovanjem največ prispevajo k širjenju nekaterih tujerodnih vrst. Če bi akvariste in terariste ozaveštili o posledicah spuščanja živali v naravo, bi s tem rešili kakšen kal ali ribnik in njihove domorodne prebivalce.

- Širjenje nekaterih okrasnih tujerodnih rastlin z vrtov v naravo bi bistveno zmanjšali že, če bi vrtničarje prepričali, da ostanke rastlin kompostirajo v neposredni bližini vrtov.

Projekt ALPTREES (2019-2022)

- V okviru projekta so skupaj s projektnimi partnerji razvili transnacionalna priporočila za upravljanje z drevesnimi ITV.
- V Sloveniji so na regijski ravni na Gorenjskem in širšem območju Mestne občine Maribor izvedli delavnice, na katerih so predstavili primere dobrih praks na izbranih pilotnih območjih, vključno z aktivnostmi ozaveščanja ciljnih skupin. Dobre prakse so partnerji izvedli v sodelovanju s strokovnjaki in študenti srednjih in višjih lesnih šol.
- Najdemo jih na kanalih Facebook, Instagram in Twitter. Vse objave so v angleškem jeziku.

Projekt GoForMura (2015 in 2016)

- Štirje projektni partnerji v projektu GoForMura dve leti preučevali različne dejavnike, ki vplivajo na habitatna tipa hrastovo-jesenovo-brestovi gozdovi ter obrečno vrbovje, jelševje in jesenovje.
- Na osnovi spoznanj je bil izdelan prvi upravljavski načrt za območji Natura 2000 Murska šuma in Gornja Bistrica, kjer so izvedli različne varstvene ukrepe (posek rastišču neprimernega sestoja rdečega bora, sadnja hrasta doba, nega mladega drevja, ...)
- V projektu so sodelovali z različnimi javnostmi v Prekmurju in širše. Pripravili so tri večje strokovne delavnice za zunanjo javnost. Še štiri delavnice so bile namenjene ozaveščanju in izobraževanju pedagoških delavcev v vrtcih, OŠ ter nevladnih organizacijah. Na skupno petih delavnicah je sodelovalo 441 otrok.
- Odstranjevali so ITV, kot so: robinja, ameriški javor, veliki pajesen, žlezava nedotika, japonski dresnik, orjaška zlata rozga, deljenolistna rudbekija...

Ciljni raziskovalni projekt Neobiota Sloveniae (2010 do 2012)

- V velikem konzorciju strokovnjakov so združili obstoječe znanje o tujerodnih vrstah v Sloveniji.
- Rezultati projekta še vedno predstavljajo temeljno raziskovalno delo na področju tujerodnih vrst.

Projekt Amc promo BID (2010 do 2013)

- Projekt je bil prednostno namenjen ohranjanju biodiverzitete in naravnih virov s povezovanjem naravovarstva in čebelarstva.
- Na temo tujerodnih vrst so v okviru projekta opravili raziskave in analize habitatnih tipov, s poudarkom na invazivkah in medonosnih rastlinah. Iskali so rešitve za odstranjevanje in zmanjšanje negativnih vplivov ITV ter njihovo nadomeščanje z avtohtonimi medonosnimi rastlinami.
- V okviru projekta je potekalo ozaveščanje javnosti o problematiki invazivk. Ciljne skupine so bile strokovne naravovarstvene inštitucije, upravljavci zavarovanih območij, raziskovalne inštitucije,

vzdrževalci javnih površin, skrbniki zemljišč, čebelarji, učitelji in mentorji v izobraževalnem sistemu, mladi in študentje, odrasli, vrtničarji, hortikularna društva.

- <http://www.bc-naklo.si/index.php?id=amcprojekt>
- Nosilec projekta je bila Razvojna agencija Sora.

Projekt APPLAUSE (2017 do 2020)

- Projekt je vodila Mestna občina Ljubljana.
- Meščankam in meščanom Mestne občine Ljubljana so želeli olajšati samostojno prepoznavanje invazivnih tujerodnih rastlin in tega, kako jih ustrezno odstraniti in predelati v uporabne izdelke.
- V okviru projekta so preučevali možnosti za predelavo naslednjih rastlin: ameriški javor, češki dresnik, davidova budleja, deljenolistna rudbekija, divji kostanj, japonska medvejka, japonski dresnik, kanadska zlata rozga, lovorikovec, maackovo kosteničevje, navadna amprfa, navadna mahonija, navadni cigarovec, octovec, orjaška zlata rozga, polegla panešplja, robinja, sivi dren, smrdljiva ditrihovka, štrboncelj/ mirbolana, thunbergov češmin, topinambur, trnata gledičevka, veliki pajesen, žlezava nedotika.
- Na seznamu rastlin se ob kliku na vrsto odpre kratek opis rastline in informacije o njej.

Komunala Brežice – Tujerodke (2021 do julija 2022)

- **Cilji projekta:** ugotoviti zastopanost ITV na območju Brežic; informiranje in ozaveščanje javnosti; načrt zatiranja in odstranjevanja ITV; odstranjevanje in akcije hitrega ukrepanja.
- Invazivke so zatirali na ekološki način s paro brez uporabe herbicidov.
- V sklopu ozaveščanja so pripravili novinarsko konferenco, izobraževanje in predstavitev projekta.
- Na temo projekta in izobraževanj se v lokalnih in nacionalnih medijih pojavi okrog 10 novic.

8. Desktop analiza spletnega komuniciranja upravljavcev zavarovanih območij o ITV

Desktop analiza spletnega komuniciranja upravljavcev zavarovanih območij o ITV vključuje naslednje subjekte: Naravni parki Slovenije, Triglavski narodni park, Kozjanski park, Notranjski park, Park Škocjanske jame, Krajinski park Debeli rtič, Krajinski park Goričko, Krajinski park Kolpa, Krajinski park Ljubljansko barje, Krajinski park Logarska dolina, Krajinski park Pivška presihajoča jezera, Krajinski park Radensko polje, Krajinski park Sečoveljske soline, Krajinski park Strunjan, Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, Naravni rezervat Škocjanski zatok.

Desktop analiza je bila izvedena 27. septembra 2022.

Ključne ugotovitve desktop analize spletnega komuniciranja upravljavcev zavarovanih območij o ITV:

- na spletnih mestih pri večjem delu spletnih mest ni posebnih rubrik o ITV
- osrednji del komunikacijskih aktivnosti upravljavci zavarovanih območij o ITV poteka na družbenih omrežjih, predvsem na Facebook straneh,
- večinski delež objav je o projektnih aktivnostih o ITV in dogodkih odstranjevanja ITV.

Naravni parki Slovenije

- Objavljena sta dva dogodka Invazivke na poti (prvi leta 2019, drugi leta 2022), oba v sklopu projekta LIFE ARTEMIS
- Nimajo vzpostavljene podstrani za invazivke

Facebook:

- Ni objav o invazivkah

Triglavski narodni park

- Na spletni strani imajo vzpostavljeno podstran namenjeno invazivkam
- Imajo zemljevid nahajališč
- Lahko sporočimo nova nahajališča invazivk
- Opisane imajo invazivke, ki jih najdemo v Triglavskem narodnem parku
- Najdemo tudi opozorilni seznam invazivk, na katerem najdemo vrste, ki v parku še niso prisotne, ampak jih v prihodnosti lahko pričakujemo
- Poleti in jeseni 2021 so organizirali razstavo o ITV, naše nezaželene sosede, v okviru projekta LIFE NATURAVIVA

Facebook:

- Ni objav o invazivkah

Kozjanski park

- Na spletni strani ni vzpostavljene posebne podstrani za invazivke
- Julija 2019 je objavljen prispevek o odstranjevanju invazivk v Kozjanskem parku
- Avgusta 2022 so v Kozjanskem parku organizirali spletni dogodek o invazivkah; v projektu LIFE NATURAVIVA so pred gradom Podsreda predstavili tudi razstavo o invazivkah
- Iz leta 2019 najdemo tudi članek o odstranjevanju invazivk v parku

Facebook:

- Najdemo objave o spletnem dogodku o invazivkah v Kozjanskem parku

- Maja 2018 so bile objavljene tri objave o želvah sklednicah, razlika med domorodno želvo in invazivno.

Notranjski park

- Ni posebej vzpostavljene rubrike
- Na drugih podstraneh najdemo informacije o invazivkah (urbane površine, življenjski prostori)

Facebook:

- Predvsem spomladi in poleti se pojavita ena do dve objavi o odstranjevanju invazivk na območjih parka
- V eni objavi je predstavljena info točka o invazivnih in domorodnih vrstah, ki jih najdemo v Notranjskem parku

Park Škocjanske jame

- Ni posebej vzpostavljene rubrike za invazivke
- Na spletni strani je krajša novica o invazivkah v parku in kako se prenašajo

Facebook:

- Dve objavi namenjeni spletni strani invazivke.si, kjer ljudi pozivajo k sporočanju nahajališč invazivk
- V okviru projekta Engreen so odstranjevali ribe iz kalov
- Lastnih objav namenjenih invazivkam ni, delijo objave LIFE ARTEMISA, Bio portala in Engreena

Krajinski park Debeli rtič

- Nima spletne in Facebook strani

Krajinski park Goričko

- Med novicami je tudi ena o najpogostejših invazivkah v parku, ob podpori Sklada za podnebne spremembe je izšla tudi knjižica
- Imajo vzpostavljeno podstran namenjeno invazivkam - tistim, ki se pojavljajo v parku, kako jih obvladovati ter osnovne informacije o ITV

Facebook:

- Na leto se pojavijo od dve do tri objave o ITV
- Vsebina objav je deljenje vsebin iz spletne strani

Krajinski park Kolpa

- Na spletni strani ni aktualnih novic o invazivkah
- Invazivke so omenjene le v dokumentu o rebalansu dela 2020

Facebook:

- Na strani ni objav o invazivkah

Krajinski park Ljubljansko barje

- Imajo vzpostavljeno podstran posebej za invazivke
- Možnost javljanja nahajališč invazivk

Facebook:

- Ni objav o invazivkah

Krajinski park Logarska dolina

- Na spletni strani ni podstrani ali rubrike namenjene invazivkam
- Ni dogodkov ali novic povezanih z invazivkam

Facebook:

- Ni objav ali dogodkov v zvezi z invazivkami

Krajinski park Pivška presihajoča jezera

- Ni podstrani namenjene invazivkam
- Na spletni strani je v zadnjem letu objavljenih več novic, ki omenjajo tudi invazivke, ljudi pa pozivajo, da jim opažena nahajališča invazivk javijo na omenjene kontakte v novicah
- V posameznih rubrikah omenjajo invazivke (npr. upravljanje)
- V sklopu projekta ReNature bodo odstranjevali invazivke

Facebook:

- Spomladi se pojavljajo novice o rastlinskih vrstah invazivk
- Marca 2022 so objavili novico o prepovedi spuščanja zlatih ribic v naravo
- Na leto se pojavita dve objavi o invazivkah; predvsem spomladi in jeseni

Krajinski park Radensko polje

- Leta 2020 so organizirali odstranjevanje invazivk v projektu INTERREG SLO – HR – VEZI NARAVE (dogodek in novica)
- Leta 2008 je nastala zloženka o ITV na Radenskem polju
- Na leto se pojavita ena do dve novici o invazivkah

- Ni vzpostavljene posebne podstrani o invazivkah

Facebook:

- Pojavljajo se enake novice in dogodki kot na spletni strani
- Avgusta 2022 je objava o odstranjevanju invazivk na območju parka
- Skozi leta se pojavljajo objave o različnih rastlinskih vrstah invazivk

Krajinski park Sečoveljske soline

- Na spletni strani ni posebej vzpostavljene podstrani ali rubrike za invazivke
- Zadnja novica o invazivkah je iz leta 2020

Facebook:

- V letih 2017 - 2019 se na leto pojavi ena novica o invazivkah v parku
- Zadnja novica je leta 2020 o otvoritvi razstave Invazivke na poti projekta LIFE ARTEMIS

Krajinski park Strunjan

- Aktualnih novic in dogodkov v povezavi z invazivkami ni
- Ni vzpostavljene posebne podstrani o invazivkah
- Zadnje novice so iz leta 2020

Facebook:

- Zadnja novica je iz leta 2020

Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

- Na spletni strani ni posebne rubrike o invazivkah
- Ni aktualnih novic in dogodkov o invazivkah

Facebook:

- Na leto se pojavijo ena do tri objave o invazivkah, ki jih najdemo v parku (2019 - 2022)

Naravni rezervat Škocjanski zatok

- Na spletni strani ni posebne podstrani namenjene invazivkam
- Na leto se pojavita ena do dve novici o invazivkah
- Ni aktualnih dogodkov

Facebook:

- Zadnje objave so iz leta 2020, o invazivnih živalskih vrstah
- Ni aktualnih dogodkov

9. Kako je trenutno organizirano komuniciranje ITV?

Komuniciranje o ITV poteka preko posameznih strokovnjakov in organizacij in ni nacionalno koordinirano. Večji del aktivnosti poteka v okviru projektov – ciljno usmerjeni na določene vrste, območja, redkeje na celo Slovenijo. Največ aktualnih informacij na enem mestu je dostopnih na spletnem mestu MOP na podstrani, ki je namenjena ITV.

10. Organizacije, ki so nosilke izvajanja akcijskega načrta

Pregledali smo spletna mesta organizacij, ki izvajajo akcijski načrt, kako imajo urejene informacije o ITV na spletnih mestih.

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje: Na spletnem mestu si lahko prenesemo PDF. Najdemo definicijo ITV, graf spreminjanja deleža ITV. Stran je bila nazadnje posodobljena leta 2007.

DARS – Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji in izvajalci zelenega reza (DARS kot upravljalca): Ni informacij o ITV.

DRSI – Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo: Na spletni strani v iskalnik vnesemo besedo invazivne najdemo večinoma novice iz projektov (Marja - mala barja in LIFE Artemis). Informacije o invazivkah se nahajajo na isti podstrani MOP.

DRSV – Direkcija Republike Slovenije za vode: Na spletnem mestu najdemo publikacijo usmeritev za preprečevanje širjenja ITV med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih. Med novicami najdemo aktivnosti odstranjevanja ITV ob Dravinji v Projektu LIFE-IP NATURA.SI.

ELES – ELES, d.o.o.: Ni informacij o invazivkah.

FURS – Finančna uprava Republike Slovenije: Na podstrani o vnosu živali najdemo informacijo, da je vnos živali lahko omejen zaradi ITV.

GIS – Gozdarski inštitut Slovenije: Najdemo novice o projektih, ki so vključevali invazivke (LIFE Artemis, LIFE-IP NATURA.SI).

IRSOP – Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor: Informacije o invazivkah se nahajajo na isti podstrani MOP.

KGZ – Kmetijsko gozdarski zavodi: KGZ Kranj in Celje imata na spletnih mestih možnost dostopa do datoteke o invazivkah na kmetiji (https://www.kgz-kranj.si/uploads/invazivne_rastline_na_kmetiji_in_navzkrizna_skladnost_sept_2021.pdf). Leta 2020 so organizirali dve predavanji za kmete o invazivnih tujerodnih rastlinah. Leta 2013 je KGZ Ljubljana organizirala delavnico za kmete o ITV.

KGZS - Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije: Leta 2018 je bila izdana nova brošura o ITV za kmete. Ljudska univerza Škofja Loka je v sodelovanju z KGZS, KGZ Kranj in Ribiško družino Visoko marca 2022 organizirala predavanje o kreativni uporabi invazivnih tujerodnih rastlin.

(<https://www.lu-skofjaloka.si/6243-2/>). V sklopu projekta LIFE-IP NATURA.SI je KGZS organizirala 10 predavanj za kmete z naslovom Dobre prakse naravi prijaznega kmetijstva v območjih Nature 2000, kjer je bila ena izmed tudi invazivne tujerodne rastline v kmetijstvu. V sodelovanju z KGZ Murska Sobota so leta 2018 organizirali predavanje o ozelenitvi njivskih površin, kjer je bila ena od tem obvladovanje ITV, o čemer je predaval prof. Dr. Marko Lešnik, FKBBV (partner je bila Služba vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko).

MGRT – Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo: Informacije o invazivkah se nahajajo na isti podstrani MOP.

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: Informacije o invazivkah se nahajajo na isti podstrani MOP.

MOP – Ministrstvo za okolje in prostor: Podstran, na kateri so osnovne informacije o ITV, novice, kako ravnati ob najdbi, tveganja, upravne institucije, poročila in publikacije, projekti v Sloveniji, poročila in publikacije.

SŽ – Slovenske železnice: Ni informacij o ITV.

UVHVVR – Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin: <http://www.fito-info.si/>

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije: Podstran o invazivkah (http://www.zgs.si/obmocne_enote/nazarje/invazivne_vrste/index.html).

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave: Na spletnem mestu najdemo novice o predavanjih, ki jih izvajajo na različnih območjih Slovenije o odstranjevanju različnih tujerodnih vrst (deljenolistna rudbekija, pozna čremsa, sirska svilnica). V rubriki Publikacije - poglavje Druge publikacije so objavljene publikacije o ITV.

ZZRS – Zavod za ribištvo Slovenije: Na spletnem mestu v meniju je podstran tujerodne vrste. Najdemo informacije o ITV (kaj so) in o projektu LIFE-IP. Za njih pomembne ITV imajo vsaka svojo podstran, na kateri najdemo obširen opis vrste. Vrste, ki jih najdemo na strani, so: trnavec, psevdorazbora, sončni ostriž, kitajska dremavka, progasti morski som, signalni rak, močvirski škarjar, marmornati škarjar, bradavičasti trnavec in kitajska volnoklešča rakovica.

Upravitelji zavarovanih območij- osnovne informacije o invazivkah najdemo na skoraj vseh spletnih straneh narodnih in krajinskih parkov

Občine – osnovne podatke o invazivkah najdemo na spletnih straneh občin Ljubljana, Maribor, Gorenja vas, Zagorje ob Savi, Jesenice, Kranj

Gospodarske javne službe ravnanja z odpadki – komunale nimajo vzpostavljenih rubrik o ITV, razen če so sodelovale v projektih, npr. Komunala Brežice

Koncesionarji DRSV: seznam koncesionarjev DRSV ni dostopen na spletnem mestu DRSV; DRSV med svojimi nalogami, ki so predstavljene na spletnem mestu navaja naslednje⁴:

Javne službe na področju urejanja vode so:

- obratovanje in vzdrževanje vodne infrastrukture, namenjene ohranjanju in uravnavanju vodnih količin;
- obratovanje, vzdrževanje in spremljanje stanja vodne infrastrukture, namenjene varstvu pred škodljivim delovanjem voda;

⁴ <https://spot.gov.si/sl/dejavnosti-in-poklici/dejavnosti/izvajanje-javne-sluzbe-na-podrocju-urejanja-voda/> (22. 7. 2022)

- izvedba izrednih ukrepov v času povečane stopnje ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda;
- vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč, razen nalog obvezne državne gospodarske javne službe vzdrževanja vodnih in priobalnih zemljišč morja;
- zagotavljanje vodovarstvenega nadzora.

Z izvajanjem javnih služb se na območju Republike Slovenije v javnem interesu zagotavlja:

- ohranjanje in uravnavanje vodnih količin;
- spremljanje stanja in varstvo pred škodljivim delovanjem voda, vključno z izvedbo izrednih ukrepov v času povečanje stopnje ogroženosti;
- vzdrževanje vodne infrastrukture, vodnih in priobalnih zemljišč;
- vodovarstveni nadzor in
- skrb za hidromorfološko stanje vodnega režima.

11. Ocena regijske pokritosti izvajanja komunikacijskih aktivnosti za omejevanje in odstranjevanje ITV

Največ aktivnosti za odstranjevanje in komuniciranje o ITV po dostopnih informacijah, ki so navedene v poglavju posnetek stanja, ocenjujemo, da poteka v različnih projektih, ki jih sofinancirajo skladi in programi EU. Najpogosteje potekajo na Štajerskem, Gorenjskem in v osrednji Sloveniji. Pojavljajo se tudi v drugih delih Slovenije, vendar v manjšem obsegu z vidika komuniciranja.

B. POGLAVJE: ORGANIZACIJSKA IN KOMUNIKACIJSKA PRIPOROČILA, CILJNE SKUPINE IN DELEŽNIKI, KOMUNIKACIJSKI CILJI IN KLJUČNA SPOROČILA

1. Organizacijska in komunikacijska priporočila

Organizacijska in komunikacijska priporočila so most med posnetkom stanja in določanjem deležnikov in ciljnih skupin, ciljev ter ključnih sporočil. So usmeritev za pripravo predloga komunikacijskih aktivnosti in izbora komunikacijskih orodij.

Nacionalni koordinator ITV

Nosilec Akcijskega načrta, Ministrstvo za okolje in prostor, naj za področje nacionalnega komuniciranja ITV opredeli nacionalnega nosilca nalog na področju komuniciranja in druge izvajalce po posameznih nalogah Akcijskega načrta. Tako za nacionalnega nosilca komuniciranja ITV kot druge izvajalce morajo biti opredeljena namenska sredstva.

ZRSVN je nosilec nacionalnega komuniciranja ITV

Predlagamo, da je nosilec komuniciranja ITV na nacionalni ravni ZRSVN, ki enakovredno vključuje tudi območne enote. Področje ITV je trenutno izrazito razpršeno in potrebuje strateško in celovito komuniciranje na nacionalni ravni, hkrati pa je potrebno krepiti komunikacijske kapacitete organizacij, ki delujejo na regionalni in lokalni ravni.

Od projektnega k sistemskemu komuniciranju ITV

ITV so za naravo in ljudi problem ne glede na projekt, regijo ali lokalno skupnost, zato je pomembno, da vzpostavimo nacionalno raven komuniciranja in presegamo komuniciranje po projektih.

Seznam strokovnih oseb za ITV v organizacijah deležnikov

Organizacija dela in komuniciranje se tesno prepletata, saj se na področju ITV šele vzpostavlja organizacijski sistem na nacionalni ravni – naloge pa so opredeljene v Akcijskem načrtu. Za organizacije, ki so odgovorne za izvajanje Akcijskega načrta, zato priporočamo, da imenujejo odgovorne osebe – seznam pa vodi ZRSVN.

Vzpostavitev in izvajanje osnovne informiranosti med organizacijami deležnikov

Mreža organizacij in posameznikov, ki so vključeni v obvladovanje ITV iz Akcijskega načrta, je izjemno številčna in raznolika ter razpršena na regionalni in lokalni ravni. Vse organizacije, navedene v Akcijskem načrtu kot izvajalci nalog, nimajo med svojimi nalogami primarno nalog

upravljanja z invazivnimi tujerodnimi vrstami, gre za relativno nove pritiske in grožnje zaradi sprememb v okolju, zato je pomembno vzpostavljanje osnovne informiranosti.

Kredibilen in ažuren vir informacij, svetovanje pri izvajanju Akcijskega načrta

Zaradi velike dinamike na področju obvladovanja ITV je z organizacijskega vidika pomembna vzpostavitev kredibilnega in ažurnega vira informacij. Pomemben del je svetovanje pri dobrih praksah odstranjevanja / rešitvah (kako jih prepoznati, kako jih odstranjevati, na koga se obrniti za izvedbo, ali so nevarne za zdravje). Ta nima zgolj komunikacijske vloge, temveč vključuje tudi naravovarstveno svetovanje.

Vzpostavljanje razumevanja o ITV rastlin in živali

Najpogostejša je povezava ITV z rastlinskimi vrstami, vendar pa problem predstavljajo tudi živalske vrste, zato je pomembno tudi vzpostavljanje enakovrednega informiranja in razumevanja obeh.

Vizualne komunikacijske rešitve

Za doseganje boljše informiranosti in razumevanje je pomembno vključevanje vizualnih rešitev – celostna grafična podoba, grafike, fotografije vrst, video vsebine itd.

Odvisnost učinkovitosti odstranjevanja ITV za ohranjeno naravo in kakovost življenja ljudi

V Sloveniji izkazujemo visoko naklonjenost do narave, zato je pomembno, da ITV umestimo v razumevanje narave in kakovosti življenja za ljudi (vključno z zdravljem in gospodarskimi dejavnostmi). Komuniciranje ITV naj se povezuje z drugimi tematikami komuniciranja varstva narave.

Vsebine, prilagojene različnim deležnikom in ciljnim skupinam

Ciljne skupine in deležniki, ki se srečujejo z ITV, so izjemno raznoliki v informiranosti, razumevanju in vedenju v odnosu do ITV. Pomembno je prilagajanje komuniciranja različnim prejemnikom.

2. Ciljne skupine in deležniki

Ciljne skupine in deležniki so opredeljeni glede na stopnjo vključenosti v izvajanje nalog akcijskega načrta in njihove vloge za doseganje ciljev akcijskega načrta. Pri obvladovanju ITV si sicer prizadevamo, da s strateškim in sistematičnim komuniciranjem dosegamo aktivno participacijo vseh ciljnih skupin in jih obravnavati kot deležnike.

Ciljne skupine in deležnike smo razdelili v 5 skupin:

1. Ožja skupina izvajalcev nalog akcijskega načrta – deležniki
2. Širša skupina izvajalcev nalog akcijskega načrta - deležniki
3. Širša strokovna javnost - ciljna skupina
4. Gospodarstvo - ciljna skupina
5. Prebivalci Slovenije - ciljna skupina

CILJNE SKUPINE IN DELEŽNIKI	OPOMBE
Ožja skupina izvajalcev nalog akcijskega načrta	
MOP ZRSVN ARSO DRSV MKGP UVHVVR ZGS GIS ZZRS KGZS KGZ Upravljalci zavarovanih območij	Odgovorne osebe za izvajanje akcijskega načrta (v primeru, da niso imenovane, svetujemo imenovanje)
Širša skupina izvajalcev nalog akcijskega načrta	

DARS DRSI ELES FURS IRSOP MGRT SŽ NIJZ Koncesionarji DRSV Koncesionarji DRSI Nosilci iz operativnih načrtov	Odgovorne osebe za področje varstva narave, okolja, predstavniki za področje ITV (kjer obstajajo)
Občine (ZOS, SOS, ZMOS; posebej občine iz obmejnih območij, iz katerih pričakujemo širjenje ITV po naravni poti) Gospodarske javne službe ravnanja z odpadki Izvajalci zelenega reza	Odgovorne osebe za okolje
Širša strokovna javnost	
Univerze v Ljubljani, Mariboru, Kopru in Novi Gorici – fakultete s področij biologije, kmetijstva, gozdarstva, naravovarstva, gradbeništva, arhitekture, hortikulture, vodarstva, krajinske arhitekture, veterine Srednje in poklicne šole s področij naravovarstva, kmetijstva, gozdarstva, hortikulture, vrtnarstva in veterine ter gimnazije Kmetijski inštitut Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja	Profesorji in učitelji s področij biologije, praktičnega pouka, vrtnarstva, kmetijstva, gozdarstva, naravovarstva in veterine.
Društva študentov in mladih s področij naravovarstva, kmetijstva, gozdarstva Nevladne organizacije s področij naravovarstva, kmetijstva in gozdarstva, varstva okolja	Predsedniki društev, nevladnih organizacij
Gospodarstvo	
Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica komunalnega gospodarstva Gospodarska zbornica Slovenije - sekcija trgovcev za male živali Zbornica gradbeništva in industrije gradbenih materialov Inženirska zbornica Slovenije	Direktorji

Sekcija cvetličarjev in vrtnarjev pri OZS Sekcija gradbincev pri OZS Podjetja, ki se ukvarjajo z izkopi (npr. koncesionariji za izkop prodaja) Urejevalci vrtov Hortikulturna združenja	Sekretarji sekcij
Zadružna zveza Slovenije	Predsednik
Slovenska škofovsko konferenca, Nadškofija Ljubljana, Škofija Novo mesto	Vodstvo
Kmetijska združenja - Agrarne in pašne skupnosti -Zadruga	Predsedniki
Ribiška zveza Slovenije Lovska zveza Slovenije Čebelarstva zveza Slovenije Območna združenja upravljalcev lovišč (OZUL)	Predsedniki / direktorji, tajniki / poslovni sekretarji
Trgovine za male živali Večji gojitelji/rejci in prodajalci eksotičnih živali in drugih hišnih živali Združenja akvaristov in teraristov Zavetišča Zasebni živalski vrtovi	Lastniki, vodje
Uvozniki in prodajalci semen, sadik in krme za živali	Nabava
Večji lastnik in upravljalci zemljišč: Republika Slovenija, SIDG, MORS; Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov	
Podjetja lesno-predelovalne industrije	
Lastniki in vzdrževalci/upravljalci večjih infrastrukturnih objektov (elektro omrežje, plinovodi, ...)	Predstavniki za varstvo okolja
Projektanti Krajski arhitekti Zbornica za arhitekturo in prostor (ZAPS)	
Pošta in druge dostavne službe	Predstavniki za varstvo okolja
Večja letališča (letališče Brnik, letališče Maribor)	Predstavniki za varstvo okolja
Luka Koper	Predstavniki za varstvo okolja
Prebivalci Slovenije	

Mediji: - Nacionalni - Regionalni - Občinski - Spletni - Družbena omrežja – moderatorji skupin - Specializirani mediji posameznih organizacij (PZS, LZS, ...)	
Osnovne šole, srednje šole Vzgojno varstveni centri Taborniki Skavti	Učitelji in profesorji biologije Ravnatelji, vodje organizacij
Planinska zveza Slovenije Turistična zveza	Vodstva in odgovorni za varstvo narave, okolja
Lastniki gozdov, lastniki in najemniki kmetijskih zemljišč, lastniki vrtov in drugi vrtničkarji	Posredno prek medijev in združenj
Prebivalci obmejnih območij, iz katerih pričakujemo širitev ITV po naravni poti	Posredno prek regionalnih medijev

3. Komunikacijski cilji

Komunikacijski načrt podpira izvajanje Akcijskega načrta in je pripravljen za obdobje petih let. Komunikacijski cilji temeljijo na posnetku stanja, analizi Akcijskega načrta, ciljnih skupinah ter organizacijskih in komunikacijskih priporočilih. Opredeljeni so v skladu s standardi komunikacijske stroke na treh nivojih:

- 1. stopnja: informiranje
- 2. stopnja: razumevanje
- 3. stopnja: doseganje sprememb vedenja

Pri tem je pomembno poudariti, da 2. stopnjo (razumevanje) dosegamo dolgoročno v od 2- do 5-letnem obdobju, 3. stopnjo (doseganje sprememb vedenja) pa v do 10-letnem obdobju.

Zaradi prepletenosti nalog Akcijskega načrta in podpore komuniciranja se tudi komunikacijski cilji prepletajo z organizacijskimi. Ni jih mogoče doseči samo s komuniciranjem, ampak mora usklajeno delovati cela mreža izvajalcev akcijskega načrta.

	Informiranje	Razumevanje	Sprememba vedenja
Izvajalci nalog akcijskega načrta (zaposleni v organizacijah)	Informirani so o svojih nalogah iz Akcijskega načrta.	Razumejo, zakaj morajo izvajati naloge Akcijskega načrta.	Z vprašanji in informacijami se obrnejo na odgovorne osebe na nacionalno info točko.
	Informirani so o: pomenu ohranjanja narave, ITV v Sloveniji, problematiki ITV in možnih rešitvah (ki jih lahko izvedejo različne organizacije in posamezniki).	Zaposleni razumejo pomen svoje informiranosti in informiranosti prebivalcev.	Zaposleni pravilno usmerijo zainteresirane na dodatne vire informacij. Informacije o ITV so usklajene med organizacijami.

	Informiranje	Razumevanje	Sprememba vedenja
Širša strokovna javnost	Informirani so o ITV v Sloveniji in organizaciji obvladovanja ITV.	Razumejo svojo vlogo pri zbiranju, urejanju in širjenju informacij.	Pravilno usmerijo zainteresirane na dodatne vire informacij. Sodelujejo pri zbiranju, urejanju in širitvi informacij (usklajeno z vodenjem ZRSVN).
Gospodarstvo	Informiranost o problemih in rešitvah, ki so povezani z njihovo dejavnostjo in ITV.	Razumevanje, kako lahko prispevajo k zmanjševanju problemov pojavljanja ITV.	Poiščejo verodostojne vire informacij (se z vprašanji obrnejo na ZRSVN).
Prebivalci Slovenije	Informiranost o pomenu ohranjanja narave		
	Informiranost o virih informacij o ITV	Razumevanje medijev o pomenu verodostojnih virov informacij	Mediji navajajo vire informacij o ITV
	Informacije o problemih in rešitvah z ITV se v medijih in na družbenih omrežjih pojavljajo celo leto (niso samo projektno ali sezonsko opredeljene)		Mediji za informacije o ITV vključujejo sogovornike nacionalnega nosilca komuniciranja in druge nosilce komuniciranja Mediji poročajo o aktivnostih odstranjevanja na terenu

4. Ključna sporočila

Ključna sporočila so namenjena vsem ciljnim skupinam in deležnikom. Njihovo ponavljanje v različnih komunikacijskih aktivnostih je pomembno za doseganje zapomljivosti ter s tem povečevanje informiranosti in razumevanja ter na dolgi rok pri doseganju spremembe vedenja.

Terminologija

V uporabi so različni termini za ITV (invazivke, invazivne vrste, tujerodne vrste, ...). Predlagamo, da se MOP in ZRSVN dogovorita o terminologiji in jo nato dosledno uporabljata v komunikaciji.

Predlagamo uporabo naslednjih terminov:

- Invazivne tujerodne vrste – strokoven termin
- [Invazivke](#) – krajša različica, ki je že v uporabi (tudi med strokovnjaki); opredeljena pa je tudi v Franu (Sprotnem slovanju slovenskega jezika)

Vsekakor lahko pričakujemo, da bodo v uporabi tudi drugi izrazi zaradi živosti jezika in komuniciranja različnih virov. Za enotno terminologijo je pomembno, da jo uporabljata nosilca organizacije in komuniciranja o ITV (MOP, ZRSVN).

Odsvetujemo uporabo kratice ITV v množičnem komuniciranju.

Vizualno komuniciranje

S strateško načrtovano in oblikovano vizualno komunikacijo lahko najhitreje in najbolj učinkovito prenašamo sporočila – z njo dosegamo tudi večjo zapomljivost. Kot del oblikovanja ključnih sporočil je zato smiselno oblikovanje celostne grafične podobe, ki bo spremljala tako organizacijske aktivnosti kot komuniciranje ITV.

Pomemben del vizualnega komuniciranja so tudi skupne baze fotografij in video vsebin (ITV, primeri dobrih prakse odstranjevanja), ki so enotno predstavljene s celostno grafično podobo, ki jo uporabljajo vsi deležniki Akcijskega načrta.

Ključna sporočila

Bogato naravo Slovenije ohranjajmo tudi s preprečevanjem vnosa in širjenja invazivnih tujeodnih vrst živali in rastlin. Da bomo v pestrosti slovenske narave lahko uživali tudi v naslednjih letih, skrbimo, da narave ne obremenjujemo z vnosom in širjenjem invazivnih tujerodnih vrst.

K širjenju invazivk v veliki meri prispevamo ljudje in prav tako smo najbolj učinkoviti pri njihovem obvladovanju. Invazivke se razširijo prek izpuščanja v naravo hišnih, akvarijskih ali terarijskih vrst živali; prek širitve rastlin za okrasne namene (na primer urejanje krajine), lahko se razširijo tudi po naravni poti preko meja, pogosto se prenesejo s transportom. S skupnimi močmi lahko ljudje v največji meri preprečujemo širjenje in negativne vplive invazivk.

Invazivke imajo številne negativne vplive. Invazivne tujerodne vrste imajo številne negativne vplive na slovensko naravo in človeka. Povzročajo izgubo biotske raznovrstnosti, škodo v kmetijstvu, gospodarstvu in imajo negativne vplive na zdravje ljudi – pogosto so namreč med povzročitelji različnih alergij in bolezni.

Vpliv invazivk lahko obvladujemo z odgovornimi dejanji. Države Evropske unije si prizadevamo za preprečevanje vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, zgodnje odkrivanje in hitro odstranitev ter obvladovanje močno razširjenih invazivk. Posamezniki in organizacije z odgovornim ravnanjem v različnih dejavnostih prispevamo k njihovu omejevanju in preprečevanju širjenja.

Uporabljajmo verodostojne vire in informacije o invazivkah. Za učinkovito preprečevanje vnosa in odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst rastlin in živali je pomembno, da imamo verodostojne informacije iz glavnega vira o invazivkah.

S skrbnostjo in odgovornostjo lahko vsi pomagamo pri preprečevanju vpliva invazivk na slovensko naravo:

- Ko pri gradnji ali zemeljskih delih odstranimo naravno rastlinstvo, le-to čim prej obnovimo z domačimi vrstami.
- Zemlje in peska z območij, kjer so prisotne invazivne tujerodne vrste, ne raznašamo naokrog.
- Akvarijskih in terarijskih vrst ne spuščamo v naravo.
- Delovno opremo pred in po uporabi dobro očistimo.
- Na vrtu invazivne tujerodne vrste zamenjamo z domačimi.
- Odstranjene invazivke ustrezno uničimo ali predamo pristojni komunalni službi.
- Vrtnega odreza ne odnašamo v naravo.

- Opazujemo svoja zemljišča in če se pojavijo invazivke, jih odstranimo.
- Pri odstranjevanju invazivk se lahko obrnemo na strokovne organizacije.
- Poskrbimo za lastno varnost pri odstranjevanju invazivk.

Pri obvladovanju vpliva invazivk na slovensko naravo in kakovost življenja sodelujemo vsi.

Odgovorno ravnanje vsakega izmed nas lahko pomembno prispeva k rešitvam v podporo slovenski naravi in kakovosti življenja ljudi. Pri preprečevanju vnosa in širjenja ter odstranjevanju invazivnih tujerodnih vrst sodelujemo organizacije s področja varstva narave, kmetijstva, gozdarstva, ribištva, upravljanja voda, infrastrukture, turizma, gospodarstva, izobraževanja, nevladne organizacije in lokalne skupnosti. Velik prispevek pri obvladovanju vpliva invazivk imajo slovenske občine in komunalne službe.

C. POGLAVJE: KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI S ČASOVNICO IN PRIORITETAMI

Uvod

Komunikacijske aktivnosti so oblikovane na podlagi posnetka stanja, deležnikov in ciljnih skupin, komunikacijskih ciljev in ključnih sporočil. Komunikacijske aktivnosti se v določenih delih prekrivajo z organizacijskimi, saj je sodelovanje mreže strokovnih organizacij, ki so odgovorne za izvajanje nalog Akcijskega načrta, v vzpostavljanju. Zaradi boljše preglednosti in tudi časovne razporeditve izvajanja aktivnosti, smo le te razdelili v naslednjih osem skupin:

1. Infrastruktura strateškega komuniciranja

- Seznam kontaktnih oseb deležnikov
- Seznam novinarjev in medijev
- Spremljanje poročanja medijev
- Celostna grafična podoba

2. Letni komunikacijski načrt

- Izobraževanje in usposabljanje za izvajanje komunikacijskega načrta in svetovanje
- Letno poročilo o rezultatih izvajanja komunikacijskih aktivnosti
- Letni komunikacijski načrt
- Letni koledar dogodkov
- Invazivka leta

3. Nacionalna informacijska točka za opozarjanje o invazivkah

- Strokovna ekipa
- Svetovalna skupina
- Posodobitev aplikacije invazivke.si
- Centralni register vrst in učinkovitega omejevanja oziroma odstranjevanja
- Baza dobrih praks
- Baza fotografij, grafičnih rešitev in video vsebin
- Vprašanja in kratki odgovori
- Informacijski telefon
- Spletni obrazec za vprašanja
- Gradivo za vzpostavitev posebne rubrike na spletnih mestih deležnikov
- Mesečni spletni novičnik o invazivkah

4. Spletno komuniciranje in družbeni mediji

- Nacionalno spletno mesto
- Družbeni mediji

5. Letna strokovna konferenca za opozarjanje o invazivkah

6. Letna komunikacijska konferenca za opozarjanje o invazivkah

7. Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah

8. Odzivanje na komunikacijo o invazivkah, ki ni primerna

Poleg teh osmih skupin aktivnosti so del komunikacijskega načrta tudi praktični opisi za izvajanje posameznih aktivnosti – koraki so naštet pri posameznih sklopih, v prilogah so opisane naloge za organizacijo novinarskih konference, dogodkov in upravljanje družbenih omrežij.

V vsakem sklopu aktivnosti sta podani tudi časovnica izvajanja in ocena stroškov. V sodelovanju z deležniki smo na delavnici, ki je potekala 26. septembra 2022, določili prioritete, ki so označene z naslednjimi barvami:

Najbolj pomembno

Zelo pomembno

Niti pomembno, niti nepomembno

1. Infrastruktura strateškega komuniciranja

V infrastrukturo strateškega komuniciranja so vključene temeljne aktivnosti, ki so potrebne za izvajanje organizacijskih in komunikacijskih aktivnosti. Hkrati pa s tovrstnimi aktivnosti dosegamo tudi enotno prepoznavnost vseh aktivnosti.

Seznam kontaktnih oseb deležnikov

Seznam kontaktnih oseb deležnikov za izvajanje Akcijskega načrta. Seznam bo uporaben tako za izvajanje organizacijskih aktivnosti kot tudi za potrebe komuniciranja.

Seznam novinarjev in medijev - adrema medijev

Priprava seznama novinarjev in medijev, ki so že poročali o invazivkah ali pa si želimo, da bi v prihodnje poročali o tej temi.

Spremljanje poročanja medijev

Vzpostavitev dnevnega spremljanja poročanja medijev in redne letne analize poročanja medijev (število objav, ocena dosegov, ocena tona poročanja nevtrarno / pozitivno / negativno).

Celostna grafična podoba

Oblikovanje celostne grafične podobe bo omogočilo enotno prepoznavnost vseh aktivnosti na področju omejevanja vpliva invazivk.

Celostna grafična podoba naj vključuje:

- priročnik celostne grafične podobe (navodila za uporabo, ki bodo omogočala enostavno uporabo vsem partnerskim organizacijam.);
- logotip in slogan, ki bosta enostavno uporabna v vseh komunikacijskih aktivnostih ter bosta omogočala enotno prepoznavnost;
- barvne različice logotipa in slogana;
- primere uporabe logotipa in slogana (v odnosu do drugih znamk - različni tipi projektov, organizacije)
- predloge dokumentov: word, powerpoint
- predloge zloženke, plakata, infografike, ki jih lahko deležniki uporabijo z dopolnitvijo s svojimi vsebinami.

Celostna grafična podoba naj bo pripravljena tako, da omogoča prenos / uporabo tudi vseh organizacijah deležnikov, ki bodo izvajali aktivnosti na področju invazivk, in sicer tako, da omogoča uporabo logotipov organizacij, projektov z dodanimi grafičnimi elementi celostne grafične podobe nacionalnih aktivnostih na področju invazivk.

Priročnik celostne grafične podobe naj bo javno objavljen, vključno z vsemi različicami logotipov v formatu, ki omogoča uporabo v enostavnih programih grafičnega oblikovanja (npr. Canva) ali profesionalnih programih grafičnega oblikovanja (Adobe InDesign, Illustrator, Photoshop).

Obdobje	Aktivnost	Finančna ocena za obdobje
2023 vzpostavitev 2024 – 2027 ažuriranje	Seznam kontaktnih oseb deležnikov	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 vzpostavitev 2024 – 2027 ažuriranje	Adrema medijev	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 vzpostavitev 2024 – 2027 ažuriranje	Spremljanje poročanja medijev	Zunanji stroški: 18.000,00 EUR

2023	Celostna grafična podoba • Razpis, usklajen s komunikacijskim načrtom • Izbor izvajalca • Izdelava priročnika celostne grafične podobe in potrditev priročnika (logotip in slogan, barvne različice, primeri uporabe) • Predloge dokument (word, ppt) • Predloge zloženke, plakata, infografike • Predstavitev z delavnico za praktično uporabo celostne grafične podobe za deležnike	Zunanji stroški: 25.000,00 EUR
------	---	-----------------------------------

2. Letni komunikacijski načrt

Letni komunikacijski načrt

Letni komunikacijski načrt je izvedbeni dokument Komunikacijskega načrta za obdobje 2023-2027 na ravni koledarskega leta. V primeru, da zaradi različnih dejavnikov, programi dela za leto niso znani od 1. 1. do 31. 12., se leto za komunikacijski načrt temu ustrezno prilagodi.

Letni komunikacijski načrt vključuje:

- Uvodne ugotovitve, ki navajajo usmeritve na podlagi letnega poročila izvajanja aktivnosti za preteklo leto glede na petletni komunikacijski načrt za obvladovanje invazivk
- Deležnike in ciljne skupine za leto, za katero se načrtuje
- Komunikacijske cilje za leto, za katero se načrtuje
- Ključna sporočila za leto, za katero se načrtuje
- Komunikacijske aktivnosti za leto, za katero se načrtuje
- Časovnico aktivnosti
- Metode merjenja učinkovitosti komuniciranja

Letni komunikacijski načrt vključuje programe dela vseh deležnikov in njihovih načrtovanih komunikacijskih aktivnosti. Zato v fazi priprave pripravljalec pozove vse deležnike Akcijskega načrta, da posredujejo tiste aktivnosti iz programa dela, ki vključujejo tudi komunikacijske aktivnosti in jih vključi v letni komunikacijski načrt.

Letni koledar dogodkov

Priprava letnega koledarja dogodkov, ki so pomembni za organizacijske in komunikacijske aktivnosti na področju ITV. Med njimi so tako različni evropski in svetovni dnevi kot tudi dogodki na nacionalni in regionalni ravni, ki so priložnost za komuniciranje na področju opozarjanja o invazivkah. Prav tako so v letni koledar dogodkov vključeni dogodki deležnikov Akcijskega načrta.

Invazivka leta

V letnem komunikacijskem načrtu opredelimo vrsto vrsto ali skupino, ki bodo v ospredju vseh komunikacijskih aktivnosti v določenem letu. Fotografske, video in druge vsebine pa bodo dostopne za uporabo vsem deležnikom, ki so odgovorni za izvajanje Akcijskega načrta. Za invazivko leta je potrebno pripraviti:

- Temeljno interpretativno gradivo, ki vključuje osnovne informacije o invazivki, težavah, ki jih povzroča, in načinih odstranjevanja
- Fotografije invazivke in načine omejevanja oziroma odstranjevanja
- Video o invazivki in načinih preprečevanja, omejevanja oziroma odstranjevanja

V letnem komunikacijskem načrtu opredelimo, kje vse bomo pripravljene rešitve uporabili.

Koncept imenovanja "invazivke leta" omogoča samostojno komunikacijo akcijo ob lansiranju vrste za izbrano leto, hkrati pa vsebinsko dopolnjuje komunikacijske aktivnosti skozi vse leto.

Izobraževanje in usposabljanje za izvajanje komunikacijskega načrta in svetovanje

Za izvajanje komunikacijskega načrta je pomembna tudi usposobljenost ekipe za njegovo uporabo. Poleg tega je vsak načrt unikaten in prilagojen na aktualne letne in mesečne družbene dogodke in razmere, zahteva pa tudi intenzivno delo na dnevni ravni – le tako lahko dosežemo izpolnitev zastavljenih ciljev in aktivnosti v komunikacijskem načrtu ob koncu vsakega leta in po petletnem obdobju. Izobraževanje in usposabljanje za izvajanje komunikacijskega načrta je pomembno tako za strokovnjake varstva narave kot za komunikatorje, ki bodo izvajali akcijski načrt. Izobraževanja in svetovanje naj potekajo na mesečni ravni, s čimer prispevamo k dvigu kompetenc na praktični ravni.

Letno poročilo o rezultatih in izvajanju komunikacijskih aktivnosti

Ob zaključku vsakega koledarskega leta ZRSVN pripravi kratka poročila o komuniciranju invazivk, ki naj vključujejo:

- Analizo poročanja medijev (število objav, ocena dosegov, ocena tona poročanja nevtrarno / pozitivno / negativno).
- Poročilo o spletnem komuniciranju (število ogledov strani, zapustna stopnja, število ogledov strani na obisk, povprečno trajanje obiska, vir dostopa do spletnega mesta)
- Poročilo o komuniciranju na družbenih medijih (število sledilcev, doseg, število objav)
- Poročilo o dosegih drugih aktivnosti (npr. število udeleženi na dogodkih, število prejetih vprašanj itd.)

Letna poročila so poleg komunikacijskega načrta za petletno obdobje tudi osnova za pripravo letnega komunikacijskega načrta.

Leto	Aktivnost	Finančna ocena za obdobje 2023 - 2027
2023 – 2027 letno	Letni komunikacijski načrt • Delavnica z deležniki za pripravo komunikacijskega načrta • Uvodne ugotovitve, ki navajajo usmeritve na podlagi letnega poročila izvajanja aktivnosti za preteklo leto glede na petletni komunikacijski načrt za obvladovanje invazivk • Deležnike in ciljne skupine za leto, za katero se načrtuje • Komunikacijske cilje za leto, za katero se načrtuje • Ključna sporočila za leto, za katero se načrtuje • Komunikacijske aktivnosti za leto, za katero se načrtuje • Časovnico aktivnosti • Metode merjenja učinkovitosti komuniciranja	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 20.000,00 EUR
2023 – 2027 letno	Letni koledar dogodkov • Pregled vseh naravovarstvenih in okoljevarstvenih dni • Pregled pričakovanih aktivnosti v projektih in zavarovanih območjih	ZRSVN/Nacionalna info točka

2023 – 2027 letno januar	Invazivka leta - Izbor vrste ali skupine (uskladitev z deležniki) - Temeljno interpretativno gradivo (uskladitev z deležniki) - Fotografije in video (prikaz vrst, primerjave z domorodnimi, prikaz tipičnih življenjskih okolij, prikaz odstranjevanja in omejevanja ponovne zarasti): popis potrebnih fotografij in odkup; okvirni scenarij videa, razpis in izbira izvajalca	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 30.000,00 EUR
	- Sporočilo za medije - Priprava objav za družbena omrežja - Delitev objav z deležniki in spodbujanje deležnikov za objavo gradiv - Vključevanje vsebin na dogodke (letni koledar dogodkov)	
2023 – 2027 letno	Izobraževanje in usposabljanje za izvajanje komunikacijskega načrta in svetovanje	Zunanji stroški: 20.000,00 EUR

2023 – 2027 letno	Letno poročilo o rezultatih in izvajanju komunikacijskih aktivnosti - Analiza poročanja medijev (število objav, ocena dosegov, ocena tona poročanja nevtrarno / pozitivno / negativno). - Poročilo o spletnem komuniciranju (število ogledov strani, zapustna stopnja, število ogledov strani na obisk, povprečno trajanje obiska, vir dostopa do spletnega mesta) - Poročilo o komuniciranju na družbenih medijih (število sledilcev, doseg, število objav) - Poročilo o dosegih drugih aktivnosti (npr. število udeležencev na dogodkih, število prejetih vprašanj itd.)	ZRSVN/Nacionalna info točka
-------------------	--	-----------------------------

3. Nacionalna informacijska točka za invazivke

Nacionalna informacijska točka za invazivke naj bo locirana na ZRSVN, saj od tu tudi izhajajo nekatere ključne organizacijske aktivnosti za sistemsko urejanje v celi Sloveniji. Nacionalna informacijska točka je strokovno središče, ki hkrati skrbi tudi za komuniciranje. Del nalog nacionalne info točke naj bo namenjen posebej za gozdni prostor, pri čemer naj komunikacijske naloge glede na razpoložljiva namenska sredstva izvaja ZGS.

Strokovna ekipa

Informacijska točka naj bo organizirana s štirimi strokovnjaki: dva za varstvo narave in dva za komuniciranje. Skupina štirih strokovnjakov skrbi za načrtovanje in izvajanje organizacijskih in komunikacijskih aktivnosti na nacionalni ravni ter za usklajevanje in sodelovanje z mrežo deležnikov, ki so odgovorni za izvajanje nalog iz Akcijskega načrta.

Svetovalna skupina

Poleg strokovne ekipe naj bo organizirana tudi svetovalna skupina, ki se sestane enkrat letno. Seznani se z aktivnostmi preteklega leta, načrtom za prihodnje leto in strokovni ekipi pomaga z nasveti ter informacijami z drugih področij. Svetovalna skupina potrjuje tudi komunikacijski načrt.

Predstavniki svetovalne skupine naj bodo iz različnih področij – vsaj z naslednjih: kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, lovstvo, biologija, upravljanje voda, nevladne organizacije s področja invazivk, strateško komuniciranje.

Centralni register vrst in učinkovitega omejevanja oziroma odstranjevanja

Oblikovati bazo fotografij in video vsebin vrst ter opise (s fotografijami in video prispevki) omejevanja oziroma odstranjevanja. Vse vsebine naj bodo označene z enotno celotno grafično podobo. Avtorske pravice naj bodo urejene tako, da so javno dostopne in da jih lahko uporabljajo vsi deležniki pri svojem delu.

Baza dobrih praks

Oblikovanje baze dobrih praks preprečevanja, omejevanja in odstranjevanja vpliva invazivk na naravo in okolje. Pripraviti je treba enotno strukturo opisa z dodanimi kontaktnimi podatki, če bi kdo želel več informacij neposredno od vključenih v aktivnosti. Poleg opisa je pomembna hramba fotografij in video vsebin ter dogovor o avtorskih pravicah, ki omogoča neomejeno uporabo z navedbo vira.

Baza fotografij, grafičnih rešitev in video vsebin

Nacionalna informacijska točka za invazivke skrbi za bazo fotografij, grafičnih rešitev in video vsebin, ki so že bile pripravljene v okviru različnih projektov ali dela posameznih organizacij. V bazo vključuje tudi vse aktualne vsebine in spremlja izvajanje posameznih projektov in aktivnosti drugih organizacij. S krepitvijo mreže med deležniki želimo doseči tudi, da ti samoiniciativno prispevajo vsebine, ki jih hrani in objavi nacionalna informacijska točka.

Vprašanja in kratki odgovori

Zbirka vprašanj in kratkih odgovorov s področja invazivk. Pomembno je ažurno dopolnjevanje seznama vprašanj in kratkih odgovorov, saj s tem lahko pomagamo tudi vsem deležnikom, ki se bodo srečevali z vprašanji.

Informacijski telefon

Informacijski telefon za invazivke naj bo dostopen vsaj tri delovne dni na teden. V prvi fazi naj bo predvsem namenjen deležnikom iz akcijskega načrta, v drugi fazi pa vsem zainteresiranim za področje urejanja invazivk. Na vprašanja odgovarjajo predstavniki strokovne ekipe.

Leto	Aktivnost	Finančna ocena za obdobje 2023 - 2027
2023 – 2027	Strokovna ekipa - Štirje strokovnjaki: dva za invazivne vrste, dva za komuniciranje. - Organizacija znotraj ZRSVN - Razpis za zaposlitve in izbor	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 – 2027	Svetovalna skupina - Imenovanje svetovalne skupine - Priprava pravil sodelovanja - Sklenitev pogodb za svetovalne ure	Zunanji stroški: 20.000 EUR
2024 vzpostavitev 2024 – 2027 ažuriranje	Centralni register vrst in učinkovitega omejevanja oziroma odstranjevanja - Imenovanje skrbnikov centralnega registra in protokol dela - Uredniška politika urejanja registra (struktura, presoja prejetih vsebin, ustvarjanje lastnih vsebin, avtorske pravice fotografij in videoposnetkov, uporaba celostne grafične podobe, ...) - Spletna rešitev v okviru enotnega spletnega mesta (projektna dokumentacija, razpis)	ZRSVN/Nacionalna info točka(del stroškov v celostni grafični podobi in spletni rešitvi)

2024 vzpostavitev 2024 – 2027 ažuriranje	Baza dobrih praks • Predlagamo, da za bazo dobrih praks skrbi ista ekipa kot za centralni register • Oblikovati politiko sprejemanja in shranjevanja dobrih praks ter ustvarjanja lastnih vsebin • Dobre prakse so lahko v obliki video vsebin, fotografij, opisov, ...	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 – 2027	Baza fotografij, grafičnih rešitev in video vsebin • Uredniška politika baze fotografij, grafičnih rešitev in video vsebin (že pripravljene v različnih projektih), ki so javno dostopne in jih lahko vsi uporabljajo z navedbo avtorstva • Spodbujanje deležnikov, da prispevajo svoje vsebine (z navedbo avtorstva)	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 50.000 EUR
2023 – 2027	Vprašanja in kratki odgovori • Seznam tipičnih vprašanj in priprava odgovorov	ZRSVN/Nacionalna info točka
2024 – 2027	Informacijski telefon (najprej za deležnike, kasneje tudi za ciljne skupine) • Vzpostavitev informacijskega telefona (dostopen vsaj tri delovne dni na teden) • Beleženje vprašanj in odgovorov	ZRSVN/Nacionalna info točka

4. Spletno komuniciranje in družbeni mediji

Posodobitev aplikacije invazivke.si

Priprava in izvedba grafične in vsebinske posodobitve v skladu s celotno grafično podobo ter aktualizacija vsebin. Tehnično posodobitev, tako da bo aplikacija uporabniku prijazna na različnih mobilnih napravah v skladu s tehničnimi zahtevami mobilnih aplikacij.

Nacionalno spletno mesto

Nacionalno spletno mesto je razdeljeno v dva sklopa:

- sklop za deležnike: poudarek na strokovnih vsebinah, nasveti za izvajalce
- sklop za ciljne skupine: poudarek na poljudnih vsebinah, nasvetih za prebivalce

Določene rubrike v teh dveh sklopih se prekrivajo in zato je ob načrtovanju spletnega mesta treba pripraviti:

- vsebinska struktura spletnega mesta
- izbor izvajalca za tehnično in grafično izvedbo postavitve spletnega mesta
- načrt priprave vsebin s časovnico
- oblikovati delovno skupino, ki bo pripravila vsebine in opredeliti izvajanje nalog
- izbor foto in video materiala; rezervirati sredstva za odkup fotografij in video materialov

Spletno mesto je vsebinska podpora nacionalnemu informacijskemu središču za invazivke ter spodbuja delovanje in sodelovanje vseh deležnikov, ki imajo naloge v Akcijskem načrtu. Nudi pa tudi verodostojne informacije vsem zainteresiranim.

Spletno mesto naj izhaja iz potreb uporabnikov. Pomembno je, da je spletno mesto tehnično dovršeno glede na najnovejše možnosti in prilagojeno za uporabo na vseh napravah. Zagotoviti je treba tudi redno tehnično posodabljanje.

Priprava novic za spletno mesto

Za aktualnost informacij za uporabnike in tudi optimizacijo spletnega mesta je potrebno pripravljati novice na tedenski ravni. Priporočljivo je, da tedensko objavimo vsaj eno novico.

Spletni obrazec za vprašanja

Spletni obrazec za vprašanja naj bo dostopen vsem zainteresiranim za področje urejanja invazivk. Na vprašanja odgovarjajo predstavniki strokovne ekipe.

Spletni novičnik o invazivkah

Vzpostavitev novičnika prek elektronske pošte za vse deležnike. Novičnik je namenjen tako posredovanju strokovnih naravovarstvenih kot strokovnih komunikacijskih vsebin. Novičnik avtomatsko prejemajo vse kontaktne osebe pri deležnikih, nanj pa se lahko prijavijo tudi vsi drugi zainteresirani. Izdaja se štirikrat letno.

Prijavni obrazec na e-novičnik je na spletnem mestu in mora biti vzpostavljen v skladu z GDPR.

Družbeni mediji

Družbeni mediji so prevzeli primat v komuniciranju glede na klasične medije (televizija, radio, tiskani mediji). Skladno s tem je potrebno načrtovati, upravljati in izvajati komuniciranje tudi za invazivke. Vzpostavijo naj se youtube kanal, facebook stran in instagram profil – pomembno pa je zagotavljanje dnevnega komuniciranja ter grajenje skupnosti.

Za vzpostavitev in upravljanje družbenih omrežij je potrebno opredeliti:

- politiko upravljanja družbenih omrežij (posodobitev na letni ravni)
- mesečne uredniške načrte, ki opredeljujejo konkretne vsebine objav.

Družbena omrežja se zelo hitro spreminjajo, zato je temu treba prilagajati tudi njihovo upravljanje. Še posebej pri dolgoročnih komunikacijskih strategijah in načrtih je pomembno, da opredelimo fleksibilnost glede na aktualne trende na družbenih omrežjih, ki se spreminjajo praktično na mesečni ravni.

Gradivo za vzpostavitev posebne rubrike na spletnih mestih deležnikov

Na nacionalni informacijski točki pripravijo osnovno gradivo za predstavitev področja invazivk, ki ga lahko organizacije deležnikov neposredno uporabijo na svojih spletnih mestih. Gradivo poleg predstavitve področja vključuje tudi fotografije in video vsebine, ki jih lahko uporabijo, ter navaja dodatne vire informacij na nacionalni ravni.

Leto	Aktivnost	Finančna ocena za obdobje 2023 - 2027
2024 – 2027	Posodobitev aplikacije invazivke.si • Grafična in vsebinska posodobitev v skladu s celostno grafično podobo • Aktualizacija vsebin (nadgradnja) • Posodobitev, tako da bo uporabniku prijazna na različnih mobilnih napravah v skladu s tehničnimi zahtevami mobilnih aplikacij	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 20.000 EUR

2024 – 2027	Nacionalno spletno mesto • Pripravo vodi strokovna ekipa ob vključevanju deležnikov – oblikovati delovno skupino, ki bo pripravila vsebine in izvajala naloge • Razpis, izbor izvajalca za tehnično in grafično izvedbo postavitve spletnega mesta ter stalno posodabljanje • Vsebinska struktura spletnega mesta (sklop za deležnike in sklop za ciljne skupine) • Načrt priprave vsebin s časovnico • Izbor foto in video materiala; rezervirati sredstva za odkup fotografij in video materialov • Stalno posodabljanje in nadgrajevanje vsebin	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 50.000 EUR
2024 – 2027	Priprava novic za spletno mesto • Vsak teden objava minimalno ene novice na spletnem mestu	ZRSVN/Nacionalna info točka
2024 – 2027	Spletni obrazec za vprašanja • Vprašanja prejema cela strokovna ekipa na ZRSVN, imenovati odgovornega skrbnika za odgovore • Beleženje vprašanj in posredovanih odgovorov (rok za odgovore: 3 delovne dneve)	ZRSVN/Nacionalna info točka

2024 – 2027	Mesečni spletni novičnik o invazivkah - Mesečni novičnik prek elektronske pošte za vse deležnike - Imenovanje odgovorne osebe - Določitev uredniške politike - Možnost prijave v okviru spletnega mesta - Vzpostavitev v skladu z GDPR	ZRSVN/Nacionalna info točka Stroški za tehnično rešitev za novičnik predvideni v okviru vzpostavitve spletnega mesta
2024 – 2027	Družbeni mediji - Vzpostavitev: youtube kanal, facebook stran, instagram profil - Imenovanje odgovorne osebe za družbena omrežja in nadomeščanj v primeru odsotnosti (zagotavljanje takojšnje odzivnosti) - Politika upravljanja družbenih omrežij (posodobitev na letni ravni) - Mesečni uredniški načrti, ki opredeljujejo konkretne vsebine objav (zagotavljanje minimalno treh objav na teden in treh 'story' objav; zagotavljanje fleksibilnosti glede na spremembe na družbenih omrežjih)	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 50.000,00 EUR
2023	Gradivo za vzpostavitev posebne rubrike na spletnih mestih deležnikov - Priprava gradiva, uskladitev z deležniki - Dogovor z deležniki za objavo	ZRSVN/Nacionalna info točka

5. Letna strokovna konferenca

Letna strokovna konferenca je namenjena srečevanju strokovnjakov s področja varstva narave, gozdarstva, ribištva, upravljanja voda, nevladnih organizacij itd., ki se specializirano ukvarjajo s področjem invazivk. Namenjena je izmenjavi dobrih praks v Sloveniji in iz tujine. Poleg tega pa tudi načrtovanju odzivanja pri pričakovanih pojavitvah novih invazivnih vrst v Sloveniji – glede na situacije v sosednjih državah.

Letna strokovna konferenca naj bo namenjena predvsem strokovni razpravi o obvladovanju invazivk v Sloveniji in projekcijah.

Z organizacijskega in komunikacijskega vidika za organizacijo letne strokovne konference potrebujemo:

- oblikovanje organizacijske skupine za organizacijo in komuniciranje
- oblikovanje strokovne skupine za pripravo programa konference

Glede na razpoložljiva sredstva je konferenca lahko spletna, hibridna ali na izbrani lokaciji.

Predvideno trajanje: 1 dan

Za organizacijo letne konference je potrebno pripraviti:

- grafična orodja (plakat, program ipd.)
- program konference vključno s prijavnim sistemom
- scenarij konference
- komunikacijski načrt konference (promocija pred konferenco za pridobivanje udeležencev, novinarska konferenca pred ali po dogodku, sporočilo za medije itd.) za izvedbo komunikacijske podpore konferenci

Leto	Aktivnost	Finančna ocena za obdobje 2023 - 2027
2023 – 2027 letno	Imenovanje odgovorne osebe za organizacijo in uskladitev programa za letno strokovno konferenco	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 – 2027 letno	Oblikovanje organizacijske skupine za organizacijo in komuniciranje	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 – 2027 letno	Oblikovanje strokovne skupine za program	ZRSVN/Nacionalna info točka

2023 – 2027 letno	Organizacijski načrt s časovnico in imenovanjem odgovornih oseb za izvedbo nalog - grafična orodja (plakat, program ipd.) - program konference vključno s prijavnim sistemom - scenarij konference - komunikacijski načrt konference (promocija pred konferenco za pridobivanje udeležencev, novinarska konferenca pred ali po dogodku, sporočilo za medije itd.) za izvedbo komunikacijske podpore konferenci	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 10.000,00 EUR
2023 – 2027 letno	Izvedba konference	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 25.000,00 EUR

6. Letna komunikacijska konferenca o invazivkah

Letna komunikacijska konferenca se osredotoča na komuniciranje obvladovanja invazivk v Sloveniji. Namenjena je krepitvi mreže deležnikov in izmenjavi informacij ter s tem krepitvi komuniciranja organizacij, ki so vključene v izvajanje Akcijskega načrta, tudi do ciljnih skupin. Letna komunikacijska konferenca o invazivkah naj vključuje predstavitev rezultatov komuniciranja preteklega leta in načrta komuniciranja. Temelji naj na izmenjavi dobrih praks komuniciranja o različnih invazivnih vrstah.

Komunikacijska konferenca je po obsegu manjša od strokovne in v primeru optimizacije sredstev lahko predstavlja večji vsebinski sklop na strokovni konferenci (npr. podaljšanje strokovne konference za pol dneva).

Leto	Aktivnost	Finančna ocena za obdobje 2023 - 2027
2023 – 2027 letno	Imenovanje odgovorne osebe za organizacijo in uskladitev programa za letno komunikacijsko konferenco	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 – 2027 letno	Oblikovanje organizacijske skupine za organizacijo in komuniciranje	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 – 2027 letno	Oblikovanje strokovne skupine za program	ZRSVN/Nacionalna info točka
2023 – 2027 letno	Organizacijski načrt s časovnico in imenovanjem odgovornih oseb za izvedbo nalog - grafična orodja (plakat, program ipd.) - program konference vključno s prijavnim sistemom - scenarij konference - komunikacijski načrt konference (promocija pred konferenco za pridobivanje udeležencev, novinarska konferenca pred ali po dogodku, sporočilo za medije itd.) za izvedbo komunikacijske podpore konferenci	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 10.000,00 EUR
2023 – 2027 letno	Izvedba konference	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 25.000,00 EUR

7. Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah

Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah bo časovno umeščen v obdobje pred začetkom poletja. V Slovenskem tednu za opozarjanje o invazivkah bi bilo koncentrirano komuniciranje,

osredotočeno na eno vrsto ali skupino invazivk – celotna komunikacija pa naj predvsem gradi na razumevanju področja invazivk.

Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah je smiselno organizirati po zgledu evropskega tedna mobilnosti - s pripravo teme in vseh gradiv, ki jih lahko uporabijo deležniki pri njihovih aktivnostih.

Aktivnosti za Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah:

- Glavno sporočilo tedna
- Gradivo: pisno gradivo, fotografsko in video gradivo; predloge zloženkov in plakatov, ki jih lahko deležniki s prilagoditvami uporabijo za svoje aktivnosti
- Dogodek na terenu s predstavitvijo invazivk, preprečevanja njihovega vnosa in širjenja ter primeri dobre prakse odstranjevanja invazivk
- Organizacija novinarske konference
- Uredniški načrt za družbena omrežja (za uporabo pri vseh deležnikih).

Po dveh ponovitvah Slovenskega tedna za opozarjanje o invazivkah bi Slovenija pobudo za vseevropski teden naslovila tudi na Evropsko komisijo za vzpostavitev evropskega tedna za opozarjanje o invazivkah.

Leto	Aktivnost	Finančna ocena za obdobje 2023 – 2027
2024 – 2027	Načrtovanje v letnem komunikacijskem načrtu	ZRSVN/Nacionalna info točka
2024 – 2027	Glavno sporočilo tedna in gradivo – uskladitev z deležniki in dogovor o sodelovanju pri aktivnostih	ZRSVN/Nacionalna info točka
2024 – 2027	Dogodek na terenu s predstavitvijo invazivk in primera odstranjevanja – scenarij dogodka, organizacija dogodka	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 5.000,00 EUR
2024 – 2027	Organizacija novinarske konference	ZRSVN/Nacionalna info točka Zunanji stroški: 10.000,00 EUR
2024 – 2027	Uredniški načrt za družbena omrežja in dogovor o sodelovanju z deležniki pri objavah	ZRSVN/Nacionalna info točka

8. Odzivanje na komunikacijo o invazivkah, ki ni primerna

Na področju invazivk zaradi obsežnosti in velikega števila novosti lahko pričakujemo tudi vrsto situacij, ko je / bo potrebno zagotoviti hiter odziv – tako strokovno s področja obvladovanja invazivk kot tudi s področja komuniciranja. Vseh situacij, ki se lahko zgodijo, ni mogoče predvideti – zato je za take primere predvsem pomembno hitro usklajevanje v ekipi na ZRSVN (varstvo narave, komuniciranje) ter odziv v skladu s komunikacijskih načrtom. Vsaka taka situacija je namreč priložnost za prispevek k doseganju ciljev komunikacijskega načrta in prenos ključnih sporočil.

Nekatere situacije, ki jih lahko pričakujemo in kako se nanje odzvati?

Primer spodbujanja sajenja invazivne tujerodne vrste: potreben je kratek pisni odziv, ki pojasni, kakšne posledice vrsta prinaša v naravno okolje in zakaj je pomembno, da smo pri tem pozorni. V kolikor gre za nasvet s strani strokovnjaka (npr. za vrtnarstvo) je smiselno tudi povabiti strokovnjaku, da se oglasi na nacionalni informacijski točki, da mu lahko več povemo o tem področju – v takih primerih si želimo dolgoročnega sodelovanja.

Primer neprimernega odstranjevanja invazivne tujerodne vrste: v takem primeru priporočamo obisk na terenu in pogovor. V takem primeru gre običajno za pripravljenost, da bi prispevali na tem področju, zato je pomembna motivacija s pozitivno komunikacijo, saj tako krepimo mrežo ljudi, ki so pripravljeni sodelovati pri obvladovanju področja invazivk.

Leto	Aktivnost	Finančna ocena za obdobje 2023 - 2027
2023 – 2027	Odgovorni za koordinacijo pri odzivih in beleženje odzivov ter rezultatov dogovorov	ZRSVN/Nacionalna info točka

D. PRILOGE

1. priloga: Organizacija novinarske konference

Pred novinarsko konferenco	
Časovni okvir	Priprava komunikacijskih orodij in aktivnosti
14 dni pred novinarsko konferenco	Izhodišče (brief) za novinarsko konferenco Scenarij novinarske konference Seznam govorcev na novinarski konferenci Vabilo na novinarsko konferenco (usklajevanje in potrjevanje vabila s partnerji) Seznam medijev (adrema)
10 dni pred novinarsko konferenco	Rezervacija prostora, pogostitev Srežnam organizacijskih aktivnosti z odgovornimi osebami Osnutek sporočila za medije (z izjavami govorcev) Rezervacija fotografa, snemalca (v kolikor je to predvideno) Izhodišča za govorce Potencialna vprašanja in odgovori (v kolikor niso zajeta v izhodiščih za govorce) Vezno besedilo voditelja novinarske konference
3 do 7 dni pred novinarsko konferenco	Pošiljanje vabila na novinarsko konferenco Preverjanje udeležbe na novinarski konferenci (1 do 3 dni pred novinarsko konferenco) Seznam potrjenih medijev na novinarski konferenci
Na dan novinarske konference	
	Lista prisotnosti Kartončki za govorce Oprema prostora: računalnik, projektor, znamčenje prostora (zastave, roll-up panoji ipd.) Prezentacije govorcev Mokra vaja (en dan pred novinarsko konferenco ali čim bolj zgodaj na dan novinarske konference) Gradiva za novinarje
Po novinarski konferenci	

Na dan novinarske konference	Pošiljanje sporočila za medije
1-2 dni po novinarski konferenci	Spodbujanje medijskih objav, dogovori za intervjuje in poglobljene reportaže

2. priloga: Organizacija dogodkov

Pred dogodkom	
Časovni okvir	Priprava komunikacijskih orodij in aktivnosti
30 dni pred dogodkom	Izhodišče (brief) za dogodek Program dogodka Scenarij dogodka Priprava komunikacijskega načrta za medije Priprava uredniškega načrta za družbena omrežja (Facebook, Instagram) V primeru organizacije letnih konferenc brief in program dogodka pripravimo šest mesecev pred načrtovanim dogodkom in ga po potrebi uskladimo s partnerji.
10 dni pred dogodkom	Osnutek sporočil za medije (z izjavami govorcev) Rezervacija fotografa, snemalca (v kolikor je to predvideno za dogodek) Izhodišče za govorce Potencialna vprašanja in odgovori (v kolikor niso zajeta v izhodiščih za govorce) V primeru organizacije letnih konferenc rezerviramo fotografa in snemalca en mesec pred dogodkom.
3 do 7 dni pred dogodkom	Pošiljanje vabila na dogodek Preverjanje udeležbe na dogodku (1 do 3 dni pred dogodkom) Seznam potrjenih medijev na dogodku
V času trajanja dogodka	

	Kontaktna oseba na dogodku, ki poskrbi tudi za morebitne sogovornike za novinarje Sporočilo za medije Gradiva za novinarje
Po dogodku	
Na prvi dan dogodka	Pošiljanje sporočila za medije
1-2 dni po dogodku	Spodbujanje medijskih objav, dogovori za intervjuje in poglobljene reportaže

3. priloga: Upravljanje družbenih omrežij - smernice za uredniško politiko in vzpostavitev Facebook strani: Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah

Vzpostavili bomo uradno Facebook stran (kasneje tudi Instagram) namenjeno invazivkam. Stran se bo imenovala Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah, ki bo časovno umeščen v čas pred spomladanskimi čistilnimi akcijami, sama Facebook stran pa bo dejavna čez celo leto. Namen uredniške politike upravljanja družabnih omrežij je, da opredeli tako strateške kot operativne procese in vsebinske smernice urednikovanja na družabnih omrežjih.

Uredniška politika upravljanja družabnih omrežij opredeljuje ključna področja upravljanja družabnih omrežij, kot so:

- Organizacija uredniškega odbora
- Frekvenca objav
- Vsebinska opredelitev objav
- Komunikacija z uporabniki (odgovarjanje na vprašanja in komentiranje uporabnikov)
- Analitika (sprotno pregledovanje posebnosti analitike)

Uredniški odbor:

Uredniški odbor se sestaja mesečno ali na 14 dni in opredeli aktualne dogodke in aktivnosti za objave na družbenih omrežjih za prihodnje mesečno ali 14-dnevno obdobje. Običajno uredniški odbor vključuje komunikatorje in strokovne sodelavce, ki so na dnevni bazi vključeni v aktivnosti s področja ITV.

Frekvenca objav na Facebook strani Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah:

- 1 objava tedensko iz lastnih vsebin
- 2 story objave tedensko iz lastnih vsebin
- Redna delitev ustreznih "story" objav uporabnikov
- Organizacija Facebook dogodka Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah

Slog pisanja za Facebook stran Slovenski teden za opozarjanje o invazivkah:

Slog pisanja naj bo prilagojen spletnim uporabnikom in standardom družbenih omrežij (ključna sporočila, kratka in jasna besedila, uporaba ključnikov in emotikonov (zmerno) in razdelitev daljših besedil na sezname). Redno sledimo trendom družbenih omrežij (trenutno so najbolj gledani »reelsi«, kratki videi dolžine do 90 sekund v formatu 9:16). Edinstven slog se oblikuje skozi prakso in doslednim upoštevanjem dogovorov o rabi besedišča.

Uporabnike nagovarjamo v 3. osebi množine. Z zmerno frekvenco zastavljamo uporabnikom vprašanja o njihovem mnenju, izkušnjah, znanju.

Predlogi tematik rednih objav:

- Predstavitev manj znanih invazivk
- Primerjave z domorodnimi rastlinami
- Primeri, katere domorodne rastline lahko uporabljamo v vrtnarstvu namesto invazivnih
- Nasveti za odstranjevanje invazivk
- Sezone odstranjevanja invazivk po posameznih vrstah
- Sezona cvetenja in odstranjevanja
- Primerjalne infografike Kaj DA in kaj NE? da bomo uspešni pri odstranjevanju invazivk

Formati objav:

1. "post" objave in "story" objave:

- "post" objave: format 5:4 ali 1:1 za fotografije, 1: 1.91 za video in 9:16 za reels
- "story" objave: format 9:16 (v primeru, da foto ali video material tega ne dopušča, lahko naredimo kolaž za format 9:16)

2. Vizualni elementi objav: fotografije, video klipi, linki objav iz drugih medijev

- Foto primerjave
- Video klipi "iz zakulisja": terensko delo, nasveti, izobraževalni videoposnetki

3. Spremno besedilo:

- Ključno sporočilo ali
- Naslov + razlagalno besedilo (do 500 znakov s presledki)

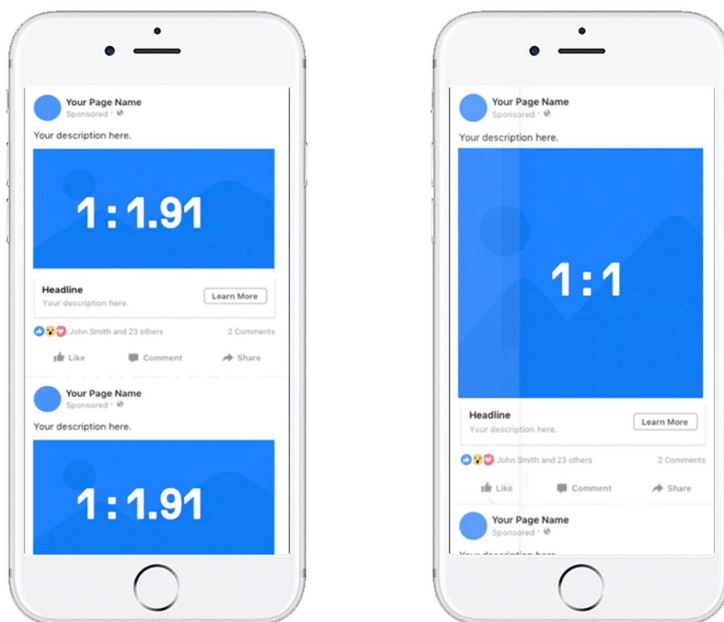
4. Uporaba ključnika #invazivke

5. Uporaba emotikonov

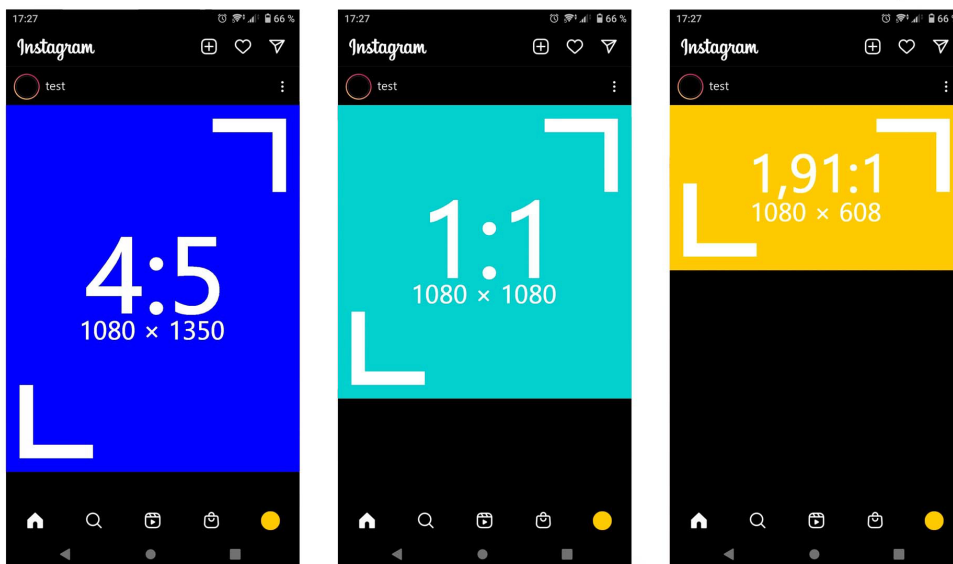
- uporaba emotikonov, ki jih opredeljuje uredniška politika
- Zmerna raba

Primeri objav razliĉnih formatov:

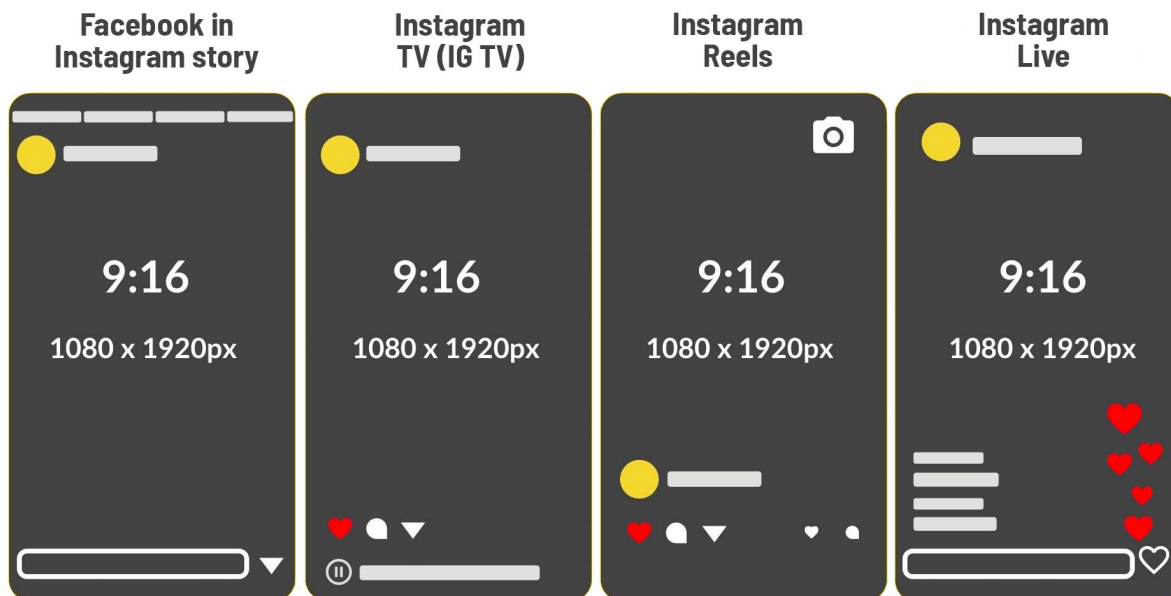
Facebook objave:

Instagram objave:

Formati za objave story za Facebook in Instagram, Instagram TV (IGTV), Instagram reels in Instagram Live:

Komunikacija z uporabniki:

Na družbenih omrežjih je komunikacija z uporabniki najbolj podobna osebni komunikaciji v živo. Uporabnik pričakuje hiter odziv in če je le možno, si želi: potrditve (pohvala, priznanje za aktivacijo) in dodatnih informacij, ki ga bodo spodbudile k širitvi izkušnje.

Ničelna toleranca do sovražnega govora: Na družbenih omrežjih dosledno brišemo (opcija briši ali skrij) komentarje, ki izražajo sovražni govor, žaljivke, vsebinsko nepovezane zapise (družbeno-politično angažirane, ki niso povezane s tematiko).

4. priloga: Analiza komunikacijskih aktivnosti

Spremljanje in analiza komunikacijskih aktivnosti je način zagotavljanja izpolnjevanja komunikacijskih ciljev, ki poteka lahko na mesečni, kvartalni in letni ravni.

Na podlagi opredeljenih komunikacijskih aktivnosti in orodij predlagamo naslednje analize spremljanja učinkovitosti komuniciranja:

- spremljanje in analiza medijskih objav (dnevni kliping, analize medijskih objav ob medijskih dogodkih):
 - letna analiza medijskih objav (kvantitativna in kvalitativna analiza)

- letna analiza obiskanosti spletnega mesta (Google Analytics)
- spremljanje in analiza družabnih omrežij:
 - redno dnevno spremljanje
 - letna analiza lastnih spletnih medijev
- merjenje obiskanosti dogodkov
 - seznami in evidence števila udeležencev
 - letno poročilo o številu obiskovalcev na dogodkih

5. priloga: Zapisnik delavnice “S sodelovanjem lahko obvladamo vpliv invazivk” za vodje območnih enot Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave

Datum delavnice: ponedeljek, 19. september 2022

Trajanje: 9:00-11:20

Priloga zapisnika: prezentacija

Prisotni: mag. Teo Hrvoje Oršanič (direktor ZRSVN), Mateja Kocjan, Sonja Rozman, Tomaž Acman, Alja Grošelj, Klavdij Bajc, Martina Kačičnik Klančar, Vesna Juran, Vesna Stanić

Program srečanja:

- uvodni pozdrav direktorja ZRSVN
- uvodni pozdrav Sonja Rozman
- predstavitev posnetka stanja, komunikacijskih ciljev, deležnikov in ciljnih skupin, komunikacijskih in organizacijskih priporočil, ključnih sporočil in komunikacijskih aktivnosti (Vesna Stanić)
- razprava in komentarji

Komentarji:

- **posnetek stanja:**
 - dodati posnetek stanja aktivnosti upravljalcev zavarovanih območij
- **deležniki in ciljne skupine:**
 - dodati NIJZ;
 - KGZS naj bo med deležniki
- **komunikacijski cilji:**
 - med izvajalci nalog akcijskega načrta je nosilec MOP oz. ZRSVN
 - dodati, da ZRSVN prevzame naloge, za katere dobi namenska sredstva

- **ključna sporočila:**

- večji poudarek na zdravju in gospodarstvu
- med sektorje dodati vodarstvo
- ključna sporočila naj ne bodo napisana v glagolski obliki namenilnik (ne v sedanjiku)

5. priloga: Zapisnik delavnice “S sodelovanjem lahko obvladamo vpliv invazivk” za deležnike

Datum delavnice: ponedeljek, 26. september 2022

Trajanje: 9:00-14:00

Prisotne organizacije: MOP, ZRSVN, ZZRS, KP TRŠH, DRI, DRSV, JZ KP Ljubljansko barje, JZ TNP, JZ PŠJ, KGZ Celje, MKGP, DRSI

Program srečanja:

9:00-9:55	Uvod Predstavitev Akcijskega načrta Razprava
9:55-10:30	Posnetek stanja Razprava
10:30-10:45	Odmor
10:45-10:55	Organizacijska in komunikacijska priporočila
10:55-11:05	Komunikacijski cilji
11:05-11:35	Ciljne skupine in deležniki Razprava
11:35-12:05	Ključna sporočila Razprava
12:05-12:20	Odmor
12:20-13:00	Komunikacijske aktivnosti Razprava
13:00-13:15	Povzetek dneva. Zaključek.

Povzetki razprave na podlagi spletne table:

Vprašanje: Kako lahko moja organizacija prispeva k ciljem Akcijskega načrta?

1. sklop: Spontano širjenje

- zaznavanje in poročanje o ITV, opaženih na terenu - vključitev v ZOHO sistem; ob zagotovljenem nadaljnjem financiranju tudi organizacija odstranitve;
- določitev protokola ZOHO, priprava in izvajanje metodologij;
- izdajanje odločb o poseku dreves, okuženih z invazivnimi vrstami oz. poseku invazivnih drevesnih vrst (ZGS);
- sodelovanje z občinami in drugimi sektorji; komunikacija z lastniki;
- pomoč pri organizaciji ustavitve širjenja IT živalskih vrst;
- ukrepi na terenu; Redno izvajanje, kjer imamo pooblastila. Zavarovana območja.

2. sklop: Za okrasne namene, ki niso vrtnarstvo

- komunikacija z občinami glede okrasnih zasaditev, tudi investitorji pri posegih v prostor;
- komunikacija

3. sklop: Hišne živali, akvarijske vrste, terarijske vrste

- komunikacija na osebni ravni > 70 % deležniki na območju (Zavarovana območja);
- ukrepi na terenu: izlov vrst iz narave, kjer je mogoče;

2. in 3. sklop:

- prepoznanje problematike kot enega ključnih ciljev upravljanja - vsaj v zavarovanih območjih, ... ne samo na papirju;
- kazalnik: nek merljiv ukrep odstranjevanja/omejevanja - dodati v letne načrte - planiranje, redno izvajanje;
- fokus izključno na že prepoznane in tiste vrste, ki dejansko izkazujejo "threat" nečemu na nekem območju;

Splošno:

- redna srečanja in komunikacija med nami; ZRSVN, MOP, parki;
- ozaveščanje splošne javnosti o problematiki ITV;
- strokovna podpora glede biologije ITV, odstranjevanja na podlagi dosedanjih izkušenj; povezovanje upravljavcev ZO in strokovno sodelovanje s sektorji.

Vprašanje: Kakšne so vaše izkušnje ter želje in pričakovanja na področju komuniciranja ITV?

Izkušnje:

1. Načrtovanje:

- ločevanje med invazivnimi vrstami (pomembne : nepomembne; škodljive (za koga) : neškodljive;
- aktivno se naslavlja problematika le majhnega števila ITV in tudi teh se ne lotevamo sistematično, temveč od primera do primera glede na razpoložljiva finančna sredstva;
- vstavi ukrepe v letne plane; tudi finančne; vzpostavi naj se kazalnik.

2. Izvajanje:

- mail, na katerega nam lahko sporočijo opažanje ITV;
- tiskanega gradiva o ITV je dostopnega;
- izdana brošura o ITV in poslana v vsako gospodinjstvo na območju ZO.

3. Merjenje:

- izobraževanje strokovne javnosti;
- redni monitoringi na terenu - deluje.

4. Drugo:

- ključna dela so lahko majhna, a vplivajo na nek ekosistem, habitat. Nujno je gašenje "plamenčkov". Deluje;
- ali je sploh vredno odstranjevati ITV in se boriti s širjenjem ali je bolje prepustiti zadevo naravnim procesom (sonaravno)?
- Je možno še kaj drugega kot gašenje požarov?

Želje in pričakovanja:

1. Načrtovanje:

- kontakt za posvetovanje pri načrtovanju posameznih komunikacijskih aktivnosti s področja ITV, ki jih nameravamo izvesti;
- splošni javnosti približati osnovno problematiko pojma invazivnosti organizmov. Ter hkrati pojasniti čemu uporaba pojma invaziven (dilema, ali je beseda invaziven/na/no primeren kot tak);
- na nivoju države in posameznih deležnikov realno oceniti potrebe za učinkovit sistem ZOHO in predstaviti razkorak med potrebami in realnimi možnostmi izvedbe;
- krovna organizacija, ki bi vodila komunikacijo na nacionalnem nivoju;
- strateško komuniciranje;
- vključitev problematike ITV v sektorske načrte in programe;
- boljša komunikacija med institucijami, sektorji;
- jasno definirane ciljne skupine;

- usmeritve pri umeščanju nove infrastrukture v prostor oz. priporočila kaj naj bi se v tej fazi glede tujerod izvajalo;
- enotna komunikacijska sporočila za širšo javnost.

2. Izvajanje:

- poleg maila za sporočanje predlagam tudi portal za skupno evidentiranje vseh lokacij (kot je npr. portal sporoči vrsto);
- zagotovljeno dolgoročno financiranje;
- jasno razmejene odgovornosti akterjev/upravljalcev pri postopkih odstranjevanja;
- navodila, usmeritve pri izvajanju gradnje za posamezno ITV;
- medinstitucionalno povezovanje in aktivnejše vključevanje problematike ITV v medsektorsko načrtovanje;
- pri odstranjevanju enotni postopek oziroma protokol;
- predstavitev primerov dobre prakse/priporočil za izvajanje ukrepov za odstranjevanje ITV za gradnjo novih objektov ali zgolj vzdrževanje zelenih površin;
- močno povezovanje vseh sektorjev pri izvajanju ukrepov;
- skupne komunikacijske aktivnosti več institucij.

3. Merjenje:

- javnomnenjska anketa o informiranosti ITV;
- izvajanje monitoringa na državni ravni, pri čemer se vključuje posamezne deležnike;
- širiti informacije o dobrih načinih in praksah pri odstranjevanju ITV;
- kvalitativno in kvantitativno predstaviti učinkovitost naslavljanja problematike ITV;
- definirati pogostost monitoringov za posamezno ITV.

4. Drugo:

- dvig kolektivne zavesti glede problematike, ki bi morda rezultirala v ustreznem odstranjevanju ITV na zasebnih zemljiščih;
- Predlagam ta "dvig kolektivne zavesti" z ustreznimi ukrepi, recimo baziranimi tudi na fin.spodbudi. Ne pa na palici?

Vprašanje: Prosimo, izberite tri od petih ciljnih skupin in deležnikov*, ki so za vašo organizacijo ključni za komuniciranje ITV.

1. Prebivalci Slovenije: 10 glasov
2. Ožja skupina izvajalcev Akcijskega načrta: 9 glasov
3. Širša strokovna javnost: 8 glasov
4. Gospodarstvo: 8 glasov
5. Širša skupina izvajalcev Akcijskega načrta: 7 glasov

* Podrobna opredelitev ciljnih skupin in deležnikov je v prezentaciji. Ciljne skupine in deležniki so rangirani po številu glasov.

Vprašanje: Prosimo, pri vsaki komunikacijski aktivnosti označite stopnjo pomembnosti za vašo organizacijo.

V tabeli je zapisano število glasov za posamezno področje komunikacijskih aktivnosti, ki so bile predhodno predstavljene.

	Najbolj pomembno	Zelo pomembno	Niti pomembno, niti nepomembno	Manj pomembno	Nepomembno
KOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA	7	8	0	0	0
Seznam kontaktnih oseb deležnikov. Adrema medijev, ki poročajo o invazivkah. Spremljanje medijev za geslo "ITV". Celostna grafična podoba. Letni komunikacijski načrti. Izobraževanje. Letni koledar dogodkov.					
NACIONALNA INFO TOČKA	7	7	1	0	0
Strokovna in svetovalna služba. Centralni register vrst in smernic za odstranjevanje. Informacijski telefon & spletni center.					
SPLETNO KOMUNICIRANJE IN DRUŽBENI MEDIJI	5	10	1	0	0
Mesečni e-novičnik. Mobilna aplikacija. Spletno mesto. Gradivo za deležnike za uporabo na njihovih spletnih mestih. Dobre prakse. Baza fotografij in gradiv. Redne novice. Vzpostavitev facebook strani in upravljanje vsebin.					
Letna strokovna konferenca	0	6	9	0	0
Letna komunikacijska konferenca	1	3	6	4	0

Slovenski teden za opozarjanje pred invazivkami	0	4	7	3	0
Odzivanje na komunikacijo, ki ni primerna	3	4	4	1	0
Drugo: medsektorsko komuniciranje in strateško komuniciranje na ravni države	2	2	0	0	0

Povzetek komentarjev med razpravo

- posnetek stanja:

- /

- deležniki in ciljne skupine:

- dodati: agrarne skupnosti, GZS - sekcija trgovcev za male živali, Inženirska zbornica Slovenije, večji lastniki zemljišč (Nadškofija Ljubljana, Škofija Novo mesto), letališča (pomembnejša: letališče Brnik, letališče Maribor), Luka Koper, koncesionarji DRSI, fakultete in univerze (gradbeništvo, arhitektura, hortikultura, vodarstvo, krajinska arhitektura); gospodarstvo (SiDG, lesno-predelovalna industrija)

- komunikacijski cilji:

- strokovnjaki naj se spremeni v zaposleni

- ključna sporočila:

- naj bodo v pozitivnem duhu
- poudariti, da več rastlin ne pomeni večje biotske raznovrstnosti
- poudarek na obvladovanju (preprečevanju vnašanja) in kontroli/spremljanju
- dodati, kaj smo ljudje do sedaj že naredili za preprečevanje invazivk + sistemski ukrepi
- ljudje se morajo zavedati, da smo krivi za vnos invazivk in da lahko preprečimo oz. zmanjšamo njihovo širjenje
- pri ključnem sporočilu s sektorji v prvem delu sektorje izpustimo ("sodelujemo vsi"; v 2. delu dodamo še sektorja lovstvo in ribištvo)

- generalno:

- pri nacionalni info točki naj bo ena oseba namenjena gozdarstvu